

How to Cite (Style APA):

Savchenko, O., Kolesnichenko, L., Chuzhykova, V., & Berezhenna, O. (2024). Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model. *Insight: the psychological dimensions of society*, 12, 66–95. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-21>

Як цитувати (Стиль ДСТУ 8302: 2015):

Савченко О., Колесніченко Л., Чужикова В., Береженна О. Цінність власного життя в підтримці резильєнтності військових: побудова медіаторної моделі. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2024. № 12. С. 66–95. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-21>

UDC [128-021.414:355.1]:159.98

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

Цінність власного життя в підтримці резильєнтності військових: побудова медіаторної моделі

Received: August 13, 2024

Olena Savchenko*

Doctor of Science in Psychology, Professor,
Professor

Department of Pedagogy and Psychology
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-7069-7419>

Lina Kolesnichenko

Candidate of Science in Psychology, Associate
Professor, Associate Professor

Department of Pedagogy and Psychology
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-0196-4744>

Viktoria Chuzhykova

Candidate of Science in Pedagogy, Associate
Professor, Associate Professor

Department of Pedagogy and Psychology
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-3314-4997>

Olena Berezhenna

Master of Psychology, Assistant,
Department of Pedagogy and Psychology
Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0002-6775-0810>

Accepted: October 28, 2024

Олена Савченко*

доктор психологічних наук, професор,
професор,

кафедра педагогіки та психології,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7069-7419>

Ліна Колесніченко

кандидат психологічних наук, доцент, доцент,
кафедра педагогіки та психології,

Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, Україна

<https://orcid.org/0000-0003-0196-4744>

Вікторія Чужикова

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент,
кафедра педагогіки та психології,

Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-3314-4997>

Олена Береженна

магістр психології, асистент,
кафедра педагогіки та психології,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, Україна

<https://orcid.org/0009-0002-6775-0810>

*Corresponding author: savchenko.elena.v@gmail.com

*Автор-кореспондент: savchenko.elena.v@gmail.com

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

Abstract

Crises related to the preparation and participation in combat operations negatively affect military personnel's experience of their life significance, which in turn becomes a threatening factor in the development of negative states (anxiety, depression, stress disorders, and PTSD), and a decrease in the personal adaptive potential. **The aim** is to empirically test the model of relationships that predicts the peculiarities of military personnel's coping behavior in stressful situations, where the basis (predictor) is life significance and the mediator is the clarity of self-awareness. **Methods.** The mediation methodology was used for non-experimental research. The study was conducted on a sample of servicemen from two companies of a separate battalion of the Armed Forces of Ukraine (n = 62) in October – November 2023. The Ukrainian-language versions of the methodologies were used: "The Perceived Life Significance Scale (PLSS)" by R. Gibberd and B. Vandenberg (Hibberd, 2016; Kolesnichenko et al., 2024), "Clarity of Self-Concept (SCC)" by J. D. Campbell et al. (Campbell et al, 1996; Kolesnichenko et al., 2024), "Instrument for the Study of Resilience (IDR-14)" by F.-W. Hu et al. (Hu, et al., 2022; Kolesnichenko & Berezhenna, 2023), "Humor Styles Questionnaire (HSQ)" by R. Martin et al. (Martin et al., 2003; Skvortsov & Zaiva, 2005). Modeling of the system "predictor – mediator – dependent variables" was carried out using SEM (Structural Equation Modeling) in the package Amos SPSS Statistics 26.0, and program "MedMod" Jamovi. **Results.** The model of relationships "life significance (predictor) – clarity of self-awareness (mediator) – styles of humor, manifestations of resilience (dependent variables)" was confirmed (CMIN = 13.58; df = 15; p = .905; RMSEA = .000 [.000 – .110]; CFI = 1.00; TLI = 1.01). It is predicted that aggressive and affiliative styles of humor are displayed by military personnel who experience a high level of their life significance against the background of low self-awareness. The mediator "clarity of self-awareness" determines the relationship between the level of one's life significance and resilience. High resilience (positive thinking, belief, and hopeful mindset) is demonstrated by those military personnel who feel their life significance, have a clear self-

Анотація

Кризові ситуації, пов'язані з підготовкою та участю в бойових діях, негативно позначаються на переживанні військовими цінності власного життя, що своєю чергою стає загрозливим чинником розвитку негативних станів (тривоги, депресії, стресових розладів, ПТСР), зниження адаптивного потенціалу особистості. **Мета** – перевірити в емпіричному дослідженні модель зв'язків, що прогнозує особливості копінг-поведінки військових у стресових ситуаціях, де основою (предиктором) виступає цінність власного життя, медіатором – ясність самоусвідомлення. **Методи.** Використано методологію медіації для неекспериментального дослідження. Дослідження проведено на вибірці військовослужбовців двох рот окремого батальйону ЗСУ (n = 62) у жовтні – листопаді 2023 р. Використано українськомовні версії методик: "Сприйняття значущості життя (PLSS-13)" Р. Гібберда та Б. Ванденберга (Hibberd, 2016; Колесніченко та ін., 2024), "Ясність Я-концепції (SCC-7)" Дж. Д. Кемпбелла та ін. (Campbell et al, 1996; Колесніченко та ін., 2024), "Інструмент дослідження резильєнтності (ІДР-14)" Фан-Вень Хутайн. (Hu, et al., 2022; Колесніченко, Береженна, 2023), "Опитувальник стилів гумору (HSQ)" Р. Мартіна та ін. (Martin et al., 2003; Скворцов, Зайва, 2005). Моделювання системи "предиктор – медіатор – залежні змінні" здійснено засобом SEM (моделювання структурними рівняннями) в пакеті Amos SPSS Statistics 26. 0, MedMod Jamovi. **Результати.** Знайшла підтвердження модель зв'язків "цінність власного життя – ясність самоусвідомлення (медіатор) – стилі гумору, прояви резильєнтності" (CMIN = 13.58; df = 15; p = .905; RMSEA = .000 [.000 – .110]; CFI = 1.00; TLI = 1.01). Прогнозовано, що агресивний та афіліативний стилі гумору проявляють військові, які переживають високу цінність власного життя на тлі низького самоусвідомлення. Медіатор "ясність самоусвідомлення" зумовлює зв'язок рівня цінності власного життя з резильєнтністю. Високу резильєнтність (позитивне мислення й актуалізацію віри та надії) демонструють ті військові, які цінують власне життя, мають ясне самоусвідомлення, несуперечливі переконання стосовно своїх можливостей. **Дискусія і висновки.** Прогнозована модель зв'язків "цінність життя (предиктор) –

awareness, and non-contradictory beliefs about their capabilities. **Discussion and conclusions.** The predicted model of the relationships “life significance (predictor) – clarity of self-awareness (mediator) – resilience, humor styles (dependent variables)” was empirically confirmed in a non-experimental study. A particularly significant role of the mediator “clear and non-contradictory self-awareness” is observed in the correlation “life significance – resilience”, since it is the level of self-awareness that is associated with cognitive coping strategies (positive thinking, belief, and hopeful mindset). The obtained relationships require verification in experimental studies.

Keywords: life significance, self-awareness, clarity of Self-concept, resilience, coping behavior, humor style, positive thinking, mediation analysis.

Introduction

The Russian-Ukrainian war has a powerful impact on the health and life of the military personnel and civilian population in Ukraine (Health needs assessment of the adult population in Ukraine, 2023). The consequences of being in extreme situations are strong experiences that can lead to various disorders in emotional, cognitive, and behavioral spheres (Emergency appeal: Ukraine, 2024; Savchenko et al., 2024). Ukrainian researchers pay enough attention to the study of the emotional states of servicemen, such as anxiety, depression, stress disorders, and PTSD, but the studies of the meaning and value sphere, which is also a powerful regulator of personal activity and affects the ability to adapt to the realities of military life, are less represented. V. Frankl emphasized that even in a hopeless situation, where the triad of suffering, guilt, and death is presented, the found meaning of life is a support for a person. The researcher pointed out that in each case the courage to live or fatigue from life depended solely on whether a person had faith in the meaning of life in general and the value of their life in particular (Frankl, 1962).

Life significance is “the assignment of value to a goal, relationship, or aspect of life experience that exists or is pursued in the present and future” (Hibberd, 2013: 679). According to R. Hibberd, the construct “significance” differs in content from the constructs “favor” and “importance”, because

ясність самоусвідомлення (медіатор) – резильєнтність, стилі гумору (залежні змінні)” отримала емпіричні підтвердження в неекспериментальному дослідженні. Особливо значуща роль медіатора “ясність та несуперечливість самоусвідомлення” спостерігається у зв’язку “цінність власного життя – резильєнтність”, оскільки саме рівень самоусвідомлення пов’язаний із когнітивними копінг-стратегіями (позитивне мислення, актуалізація віри та надії). Отримані зв’язки потребують перевірки в експериментальних дослідженнях.

Ключові слова: цінність життя, самоусвідомлення, ясність Я-концепції, резильєнтність, копінг-поведінка, стиль гумору, позитивне мислення, медіаторний аналіз.

Вступ

Російсько-українська війна має потужний вплив на здоров’я та життя військовослужбовців і мирного населення України (Health needs assessment of the adult population in Ukraine, 2023). Наслідками перебування в екстремальних ситуаціях є сильні переживання, які можуть призводити до різних порушень в емоційній, когнітивній, поведінковій сферах (Emergency appeal: Ukraine, 2024; Savchenko et al., 2024). Достатньо уваги українські дослідники приділяють вивченню емоційних станів військовослужбовців, як от тривога, депресія, стресові розлади, ПТСР, але менш представлені дослідження сенсово-ціннісної сфери, яка також є потужним регулятором життєдіяльності особистості та впливає на можливості адаптації до реалій військового життя. В. Франкл наголошував на тому, що навіть у безнадійній ситуації, де представлена триада страждання, провини і смерті, опорою виступає знайдений сенс життя. Дослідник підкреслював, що в кожному випадку мужність жити або втома від життя залежала виключно від того, чи володіла людина вірою в сенс життя взагалі та цінністю власного життя зокрема (Frankl, 1962).

Цінність життя (life significance) – це “присвоєння цінності меті, стосункам чи певному аспекту життєвого досвіду, які існують або до яких прагнуть у теперішньому й майбутньому” (Hibberd, 2013: 679). На думку Р. Хібберда, конструкт “цінність” відрізняється за змістом від конструктів

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

it implies not only the significance of something specific but also the transcendent or ontological relevance of human existence (Hibberd, 2013). The construct “life significance” is also different from “meaning in life”, “meaningful life”, the content of which more emphasizes the processes of finding meaning from those moments of life that a person perceives as significant (Van de Goor et al., 2020). This construct also differs from the concept of “value/meaning”, because through the experience of the value of life, a person goes beyond the limits of their existence, they are embraced by feelings of “cosmic meaning and ultimate purpose of life”, which can be regarded as the deepest experience of the meaning of one’s life (Reker & Wong, 1988: 66). A. Antonovsky described life significance as a “motivational element” of well-being: “the extent to which one feels that life makes sense emotionally, that at least some of the problems and demands posed by living are worth investing energy in, are worthy of commitment and engagement, are challenges that are “welcome” rather than burdens that one would much rather do without” (Antonovsky, 1987: 17).

At first, scholars examined “life significance” in the context of studying loss and the experience of grief, where the severance of a relationship with a loved one due to the death or loss of life entails not only the experience of grief as an inability to connect and experience community but also the loss of the value of life (Armour, 2003), (Hibberd, 2013), (Gillies & Neimeyer, 2006). M. Armour (2003) emphasized that finding meaning in life and understanding its significance and value helps individuals cope with the psychological effects of trauma and stress, resulting in improved mental health outcomes. Through the acquisition of a new meaning, individuals who have experienced loss can regain a sense of connection to the goals and values that are important to them and regain the ability to positively experience the important moments of their lives that were lost (Hibberd, 2013).

It is important to point out that Hibberd’s work has developed an understanding of “life significance” as a combination of reconstruction and meaning-making processes that are often observed in situations where people experiencing grief make efforts to restore the value and

“вигода” (favor), “важливість” (importance), оскільки він передбачає не лише значущість чогось конкретного, а трансцендентну або онтологічну значущість існування людини (Hibberd, 2013). Конструкт “цінність життя” відрізняється і від “сенсу життя” (meaning in life), “осмисленого життя” (meaningful life), зміст яких більше акцентує увагу саме на процесах віднаходження сенсу з тих моментів життя, які людина сприймає як значущі (Van de Goor et al., 2020). Відрізняється цей конструкт і від поняття “цінність/значення” (value, meaning), оскільки через переживання цінності життя людина виходить за межі власного існування, її охоплюють відчуття “космічного значення та кінцевої мети життя” (“cosmic meaning and ultimate purpose”), які можна розглядати як найглибші переживання сенсу власного життя (Reker, Wong, 1988: 226). А. Антоновський описував життєву значущість як “мотиваційний елемент” благополуччя: “міра, до якої людина відчуває, що життя має емоційний сенс, що принаймні деякі проблеми та вимоги, які висуває життя, варті того, щоб вкладати в них енергію, вони гідні відданості та участі, це виклики, які “заохочуються”, а не тягарі, без яких краще обійтися” (Antonovsky, 1987: 17).

Спершу вивчення “цінності життя” науковці проводили в контексті вивчення втрат та переживання горя, коли розрив стосунків із близькою людиною внаслідок її смерті чи загибелі несе за собою не лише переживання горя як неможливості з’єднатися та пережити спільність, а й втрату цінності життя (Armour, 2003), (Hibberd, 2013), (Gillies, Neimeyer, 2006). М. Армур (2003) підкреслювала, що пошук сенсу життя та розуміння його значущості й цінності допомагає людям справлятися з психологічними наслідками травми та стресу, що призводить до покращення показників психічного здоров’я. Через набуття нового сенсу особи, що пережили втрату, можуть відновити почуття зв’язку з важливим для них цілями та цінностями, відновити здатність позитивно переживати важливі моменти свого життя, що були втрачені (Hibberd, 2013).

Важливо підкреслити, що в роботах Р. Хібберда з’явилося розуміння “значущості життя” як поєднання процесів реконструкції та вибудовування сенсу, які часто спостерігаються в ситуаціях, коли люди, які переживають горе, докладують зусилля для відновлення цінності

meaning of life. This has led scholars to consider different forms of life significance, some of which are more active, involving volitional efforts in assigning value to a goal, relationship, or other aspect of experience (Hibberd, 2013), and others more contemplative, through “a sense of life’s inherent value and having a life worth living” (Martela & Steger, 2016: 531). J. Gillies and R.A. Neimeyer (2006) also indicated different forms of life meaningfulness reconstruction, such as distinguishing reflection, change of identity, and search for benefits. Active (creation) and passive (receptive uncovering) forms of revealing the meaning of life are always united, providing a connection with something greater than the person themselves (other people, social movements, spirituality, nature, etc.) (Passmore & Krause, 2023).

We consider the construct “life significance” as meaningfulness arising from the emergent, creation or reconstruction of value and meaning in life, which are characterized by different degrees of immersion and activity of the individual, from more active, based on volitional efforts, to almost contemplative, when value emerges from the experience of self-involvement. The opposite experience of “depreciation of life”, which is often accompanied by cognitive beliefs about the meaninglessness and uselessness of life, is also considered to be an important component of the experience of life significance. According to the psychometric approach, the combination of different aspects occurs at the level of the second-order factor, which includes lower-level factors as complementary components, each of which reflects a certain aspect of the general phenomenon and has unique manifestations.

As research results show, life significance is an important psychological variable that should be taken into account when planning psychological interventions that are implemented to increase adaptive capacity, restore psychological resources, overcome dysfunctional states, etc. (Tedeschi & Calhoun, 1996; Maguen et al., 2006; Cann et al., 2010; Dubuy et al., 2022). Thus, experiencing life significance can determine the effectiveness of psychological interventions, the dynamics of changes in psychological properties, and the pace of learning new forms of behavior. However,

й сенсу життя. Це дало підстави науковцям розглядати різні форми цінності життя, одні з яких є більш активними, пов’язаними з вольовими зусиллями в присвоєнні цінності меті, стосункам або іншому аспекту досвіду (Hibberd, 2013), а інші більш споглядальними, через “відчуття невідомої цінності життя та того, що воно варте життя” (Martela, Steger, 2016: 531). На різні форми відновлення значущості життя вказували і Дж. Гіліс та Р. Неймейєр (2006), виокремлюючи осмислення, зміну ідентичності та пошук вигоди як форми реконструкції. Активні (створення) й пасивні (рецептивне відкриття) форми розкриття сенсу життя завжди поєднані, забезпечують зв’язок із чимось більшим, ніж сама людина (інші люди, соціальні рухи, духовність, природа тощо) (Passmore, Krause, 2023).

Ми розглядаємо конструкт “цінність життя” як осмисленість, яка виникає внаслідок відкриття, створення або відновлення (emergent, creation and reconstruction) цінності й сенсу життя, які відрізняються різним ступенем зануреності та активності особистості, від більш активних, заснованих на вольових зусиллях, до майже споглядальних, коли цінність з’являється від переживання власної причетності. Також важливою складовою переживання цінності життя вважаємо і протилежне переживання “знецінення життя”, яке часто супроводжується когнітивними переконаннями щодо безглуздості та марності життя. Відповідно до психометричного підходу, поєднання різних аспектів відбувається на рівні фактору другого порядку, до складу якого входять фактори більш низького рівня як взаємодоповнювальні складові, кожна з яких відображає певний аспект загального феномена, має унікальні прояви.

Як показують результати досліджень, цінність життя – важлива психологічна змінна, яку необхідно враховувати при плануванні психологічних інтервенцій, які впроваджуються з метою підвищення адаптивного потенціалу, відновлення психологічних ресурсів, подолання дисфункціональних станів та ін. (Tedeschi, Calhoun, 1996; Maguen et al., 2006; Cann et al., 2010; Dubuy et al., 2022). Отже, переживання цінності життя може визначати ефективність психологічних втручань, динаміку змін психологічних властивостей, темпи навчання

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

doubts arise about the existence of a simple direct relationship between psychological variables that, on the one hand, reflect the degree of experience of life significance, and, on the other hand, the frequency of using coping strategies in stressful situations, and manifestations of resilience. The categories of “coping strategies” and “resistance” were chosen by us as those meeting the criterion of constructiveness, often being the object of psychological interventions, as they allow facilitating the experience of stressful situations and overcoming them more effectively for the organism. The question arises about the influence of a third variable that can determine the cause-and-effect relationships between certain variables. One of these variables, which determines the influence of internal factors on behavioral manifestations, is reflexivity as an individual's ability to “take different positions in relation to the events of one's life activity in order to reduce the degree of external and internal uncertainty” (Savchenko, 2019: 99). Studies have revealed that the assessment of one's capacity for reflexivity and awareness of one's peculiarities is an important regulator of a person's mental activity, as it forms a system of the internal reference points (Savchenko, 2019; Aghaei et al., 2022; Zhang et al., 2022). For example, there is empirical evidence that individuals with a high level of reflexivity make decisions faster because they apply a small number of evaluative criteria, which allows them to reformulate actual problems into typical tasks (Savchenko, 2019). In this study, we took into account such a manifestation of reflexivity as a clear awareness of oneself at a certain point in time, acceptance of one's peculiarities, and the absence of contradictions in beliefs about oneself. An analysis of the chain “one's life significance – clarity of self-awareness – constructive coping strategies” in the structure of behavior of military personnel may have prospects for further planning and implementation of psychological interventions, development of a program for their resocialization into peaceful life.

An assumption was made to identify the system of relationships between mental variables that determine constructive coping behavior of military personnel. The assumption was formulated in terms of mediation analysis, which forms the

нових форм поведінки. Однак виникають сумніви щодо наявності простої прямої залежності між психологічними змінними, які, з одного боку, відображають міру переживання цінності власного життя, а з іншого, наприклад, частоту використання копінг-стратегій у стресових ситуаціях, проявів резильєнтності. Категорії “копінг-стратегій”, “резильєнтність” були обрані нами як такі, що відповідають критерію конструктивності, часто є об'єктом психологічних інтервенцій, оскільки дозволяють полегшити переживання у стресових ситуацій, подолати їх більш ефективно для організму. Постає питання впливу третьої змінної, яка може обумовлювати причинно-наслідкові зв'язки між визначеними змінними. Однією з таких змінних, яка визначає вплив внутрішніх чинників на поведінкові прояви, є рефлексивність як здатність особистості “ставати у різні позиції по відношенню до подій власної життєдіяльності з метою зниження ступеня зовнішньої та внутрішньої невизначеності” (Savchenko, 2019: 99). У дослідженнях виявлено, що оцінка власної здатності до рефлексії, усвідомлення своїх особливостей є важливим регулятором ментальної активності людини, оскільки формує систему внутрішніх орієнтирів (Savchenko, 2019; Aghaei et al., 2022; Zhang et al., 2022). Так, є емпіричні докази, що особи з високим рівнем рефлексивності швидше приймають рішення, оскільки застосовують невелику кількість оцінних критеріїв, що дозволяє їм переформулювати актуальні проблеми в типові задачі (Savchenko, 2019). У цьому дослідженні ми взяли до уваги такий прояв рефлексивності, як чіткість усвідомлення себе в певний момент часу, прийняття своїх особливостей, відсутність суперечливості в переконаннях стосовно себе. Такий аналіз зв'язків “цінність власного життя – чіткість самоусвідомлення – конструктивні копінг-стратегії” у структурі поведінки військових може мати перспективи для подальшого планування та впровадження психологічних інтервенцій, розробки програми їхньої ресоціалізації в мирне життя.

Для визначення системи зв'язків між психічними змінними, які зумовлюють конструктивну копінг-поведінку військових, було сформульоване припущення. Припущення сформульоване в термінах медіаторного

methodological basis of the study (Hayes, 2022).

Hypothesis. The level of experiencing one's life significance (predictor) has significant relationships with the manifestations of resilience and coping strategies of the military personnel (dependent variables), which are mediated by the level of clarity and consistency of self-awareness (mediator).

The purpose of the research is to empirically test the model of relationships that predicts the peculiarities of military personnel's coping behavior in stressful situations, where the basis (predictor) is life significance and the mediator is the clarity of self-awareness.

To achieve the goal the following tasks were formulated:

1) to construct the system "predictor – mediator – dependent variable" using SEM (Structural Equation Modeling), where the predictor of constructive means of overcoming stress is the indicator of military personnel's life significance, the mediator is the clarity of self-awareness;

2) to check the correspondence of the formed model to the empirical data obtained in psychological measurement with the help of self-assessment methodologies.

Methods

Methodology. The study used the mediation methodology for non-experimental research (Wu & Zumbo, 2008). According to the mediation approach (Rose et al., 2004; Wu & Zumbo, 2008; Hayes, 2022, etc.), the mediator is the third variable that affects the causal relationship between two variables, the predictor and the dependent variable. Thus, to the main direct relationship between these variables is added an indirect relationship mediated by the mediator. In experimental studies, the predictor is the independent variable manipulated by the experimenter in the research. In non-experimental studies, the predictor is the variable that can play the role of a cause in a causal relationship, preceding in time the appearance of consequences, dependent variables. The mediator is an "additional factor" that carries its effect on the level of the dependent variable (Hayes, 2022). There can be several dependent variables, and a separate system of regression equations is formed for each of them.

аналізу, який становить методологічну основу дослідження (Hayes, 2022).

Гіпотеза. Рівень переживання цінності власного життя (предиктор) має значущі зв'язки з проявами резильєнтності, копінг-стратегіями військових (залежні змінні), які опосередковані рівнем ясності, несуперечливості самоусвідомлення (медіатор).

Мета дослідження – перевірити в емпіричному дослідженні модель зв'язків, що прогнозує особливості копінг-поведінки військових у стресових ситуаціях, де основою (предиктором) виступає цінність власного життя, медіатором – ясність самоусвідомлення.

Задля досягнення мети були сформульовані такі завдання:

1) засобами моделювання структурними рівняннями побудувати систему "предиктор – медіатор – залежна змінна", де предиктором конструктивних засобів подолання стресу виступає показник рівня переживання цінності життя військових, медіатором – ясність самоусвідомлення;

2) перевірити відповідність сформованої моделі емпіричних даних, отриманих у психологічному вимірюванні за допомогою методик самооцінювання.

Методи

Методологія. У дослідженні використано методологію медіації для неекспериментальних досліджень (Wu, Zumbo, 2008). Відповідно до медіаторного підходу (Rose et al., 2004; Wu, Zumbo, 2008; Hayes, 2022 та ін.), медіатором є третя змінна, яка впливає на причинно-наслідковий зв'язок між двома змінними, предиктором і залежною змінною. Отже, до основного, прямого, зв'язку між цими змінними додається непрямий, опосередкований медіатором зв'язок. В експериментальному плані предиктором виступає незалежна змінна, якою маніпулює експериментатор у дослідженні. У неекспериментальних дослідженнях предиктором виступає та змінна, яка може виконувати роль причини в каузальному зв'язку, передує в часі появи наслідків, залежних змінних. Медіатор – "додатковий чинник", який зумовлює рівень залежної змінної (Hayes, 2022). Залежних змінних може бути декілька, для кожної з них формується окрема система регресійних рівнянь.

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

The system of regression equations is as follows:

$$M = im + aX + em \quad (1)$$

$$Y = iy + c'X + bM + ey \quad (2)$$

Where X is the independent variable, the predictor; Y is the dependent variable; M is the mediator; im and iy are the regression constants, em and ey are the errors in the estimation of M and Y respectively, a , b and c' are the regression coefficients.

The coefficients of the model are seen as estimates of the predicted causal influences of each variable in the system on the others. The analytical goal of mediation analysis is to “estimate these coefficients, piece them together, and interpret” (Hayes, 2022: 84). These coefficients can be estimated using two regression analyses (OLS) or through Structural Equation Modeling (SEM).

Since the mediator is considered as a variable linking cause and effect, it is clear that the independent variable (predictor) affects both the dependent variable (most often behavioral manifestations) and the intermediate variable (mediator), and the mediator, in turn, affects the dependent variable. The mediator is most often a changeable mental variable reflecting a state, process, attitude, etc. Graphically, the connections in the system “predictor – mediator – dependent variable” are shown in the diagram in Fig. 1.

Система регресійних рівнянь має такий вигляд:

$$M = im + aX + em \quad (1)$$

$$Y = iy + c'X + bM + ey \quad (2)$$

Де X – незалежна змінна, предиктор; Y – залежна змінна; M – медіатор; im та iy – константи регресії, em та ey – похибки в оцінці M і Y відповідно, a , b та c' – коефіцієнти регресії.

Коефіцієнти моделі розглядають як оцінки прогнозованих причинних впливів кожної змінної в системі на інші. Аналітична мета медіаторного аналізу полягає в тому, щоб “оцінити ці коефіцієнти, зібрати їх разом та інтерпретувати” (Hayes, 2022: 84). Ці коефіцієнти можуть бути оцінені засобами двох регресійних аналізів (OLS) або через моделювання структурними рівняннями (SEM).

Оскільки медіатор розглядають як змінну, яка пов'язує причину та наслідок, то, зрозуміло, що незалежна змінна (предиктор) впливає як на залежну змінну (найчастіше поведінкові прояви), так і на проміжну змінну (медіатор), а медіатор своєю чергою також впливає на залежну змінну. Медіатором найчастіше виступає мінлива психічна змінна, яка відображає стан, процес, атитюд та ін. Графічно зв'язки в системі “предиктор – медіатор – залежна змінна” відображені на діаграмі, представлений на рис. 1.

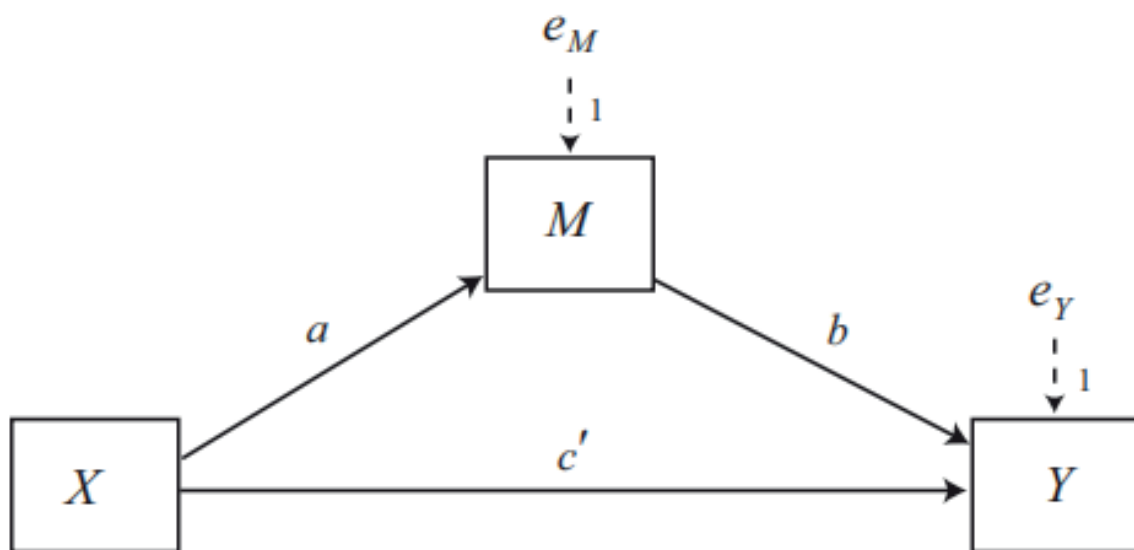

Figure 1. A simple mediation model of statistical relationships (Hayes, 2022: 81)

Рис. 1. Проста медіаторна модель зв'язків (Hayes, 2022: 81)

An important requirement for establishing cause-and-effect relationships is the existence of an experimental design in which the cause precedes the effect in time and is the independent variable that the experimenter manipulates. In the case of a non-experimental design, 3 conditions are required to establish causal relationships: 1) the existence of the relationship in the population, 2) no influence of third variables, and 3) the cause precedes the effect in time (Wu & Zumbo, 2008). Since we did not aim to strictly adhere to these conditions, which involve careful analysis of the population about which the assumptions are made, we will avoid using the terms “causal relationships,” but we leave a high possibility of confirming these relationships in studies that will be conducted according to the experimental design. If the model demonstrates its high predictive value and high correspondence with real empirical data, then a study should be conducted according to the experimental design in order to confirm the assumption. In our study, we only predict the model of relationships and conduct its preliminary test on empirical data. The monograph by A. Hayes (2022) provides examples of studies where mediation analysis was used in a non-experimental design. In such cases, the strength of direct and indirect relationships between variables is assessed. Researchers advise that for non-experimental studies, the idea of causal relationships should have a clear theoretical justification, and if statistical evidence of mediation is obtained, it should continue in an experimental format (Shrout & Bolger, 2022). Some authors suggest that in non-experimental studies, assumptions should be made through predictions (Hancock et al., 2019). For example, in our case, we predict that servicemen with a higher level of experiencing their life significance and clear self-awareness will choose more constructive coping strategies than those who have a low value of their lives or have conflicting views of themselves.

Participants. The study involved 62 servicemen from two companies of a separate battalion of the Armed Forces of Ukraine. The percentage distribution by sample characteristics is presented in Table 1. The researchers’ instruction was to

Важливою вимогою встановлення причинно-наслідкових зв’язків є наявність експериментального дизайну, в якому причина за часом передреє наслідку і є тією незалежною змінною, якою маніпулює експериментатор. У разі проведення дослідження за неекспериментальним дизайном, для констатації причинно-наслідкових зв’язків необхідне виконання 3 умов: 1) наявність зв’язку в популяції, 2) відсутній вплив третіх змінних; 3) причина передреє наслідку в часі (Wu, Zumbo, 2008). Оскільки ми не ставили за мету чітке дотримання цих умов, які передбачають ретельний аналіз популяції, відносно якої сформовані припущення, будемо уникати використання термінів “причинно-наслідкові зв’язки”, однак залишаємо високу можливість підтвердження цих зв’язків у дослідженнях, які будуть проведені за експериментальним дизайном. Якщо модель продемонструє свою високу прогностичну цінність, високу відповідність реальним емпіричним даним, то варто буде провести дослідження за експериментальним дизайном із метою підтвердження припущення. У нашому дослідженні ми лише прогнозуємо модель зв’язків і робимо попередню перевірку її на емпіричних даних. У монографії А. Хайса (2022) наведені приклади досліджень, де медіаторний аналіз був використаний у неекспериментальному дизайні. У таких випадках оцінюють силу прямого та непрямого зв’язків між змінними. Дослідники радять, щоб для неекспериментальних досліджень ідея причинно-наслідкових зв’язків мала чітке теоретичне обґрунтування, а в разі отримання статистичних підтверджень медіаторства воно продовжувалося в експериментальному форматі (Shrout, Bolger, 2022). Певні автори пропонують у неекспериментальних дослідженнях формулювати припущення через передбачення (Hancock et al., 2019). Наприклад, у нашому випадку ми передбачаємо, що військові з більшим рівнем переживання цінності власного життя й чітким усвідомленням себе, будуть обирати більш конструктивні копінг-стратегії, ніж ті, хто низько цінує своє життя або має суперечливі погляди на себе.

Учасники. У дослідженні взяли участь 62 військовослужбовці двох рот окремого батальйону ЗСУ. Відсотковий розподіл за характеристикою вибірки представлений у

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

cover the maximum number of subjects in these units to obtain complete data. According to the total number of people, 30 people from the first company participated, which is 85.7%, and 32 people from the second company (91.4%).

табл. 1. Настанова дослідників була охопити максимальну кількість досліджуваних у цих підрозділах для отримання повноти даних. Відповідно до загальної кількості осіб, із першої роти взяли участь 30 осіб, що становить 85.7%, з другої – 32 особи (91.4%).

Table 1. Characteristics of the sample by main markers (n = 62)

Таблиця 1. Характеристика вибірки за основними маркерами (n = 62)

Categories of respondents Категорії досліджуваних	Number of people Кількість осіб	Percentage of the total sample (%) Відсоток від загальної вибірки (%)
Gender / Стать		
Men / Чоловіки	62	100
Women / Жінки	0	0
Age / Вік		
18–25	29	46.8
26–40	23	37.1
41–60	10	16.1
Military rank / Військове звання		
Soldier / Солдат	44	71.0
Junior Sergeant / Молодший сержант	7	11.3
Senior Sergeant / Старший сержант	6	9.7
Chief Sergeant / Головний сержант	2	3.2
Lieutenant / Лейтенант	1	1.6
Senior Lieutenant / Старший лейтенант	1	1.6
Captain / Капітан	1	1.6
Form of military service / Форма військової служби		
Conscripted service / Строкова	27	43.5
Contractual / Контрактна	20	32.3
Conscription during mobilization / За призовом під час мобілізації	15	24.2
Experience in combat operations / Досвід участі у бойових діях		
Available / Наявний	30	48.4
Not available / Відсутній	32	51.6

Variables. Three types of variables were used in the study: the predictor (analog of the cause), the mediator (intermediate variable), and dependent variables (analog of consequences). The predictor is the experience of one's life significance, the mediator is the clarity of self-awareness, and the dependent variables are manifestations of personality resilience (positive thinking; coping and adjusting lifestyle; belief and hopeful mindset) and humor styles (affiliative, self-enhancing, aggressive, and self-deprecating).

Procedures and Instruments. The study was conducted according to a non-experimental design, using tools based on self-report and self-assessment. Ukrainian-language methods were used: a shortened version of "The Perceived Life

Змінні. У дослідженні використано три типи змінних: предиктор (аналог причини), медіатор (проміжна змінна) та залежні змінні (аналогі наслідків). Предиктором виступає переживання цінності власного життя, медіатором – ясність самоусвідомлення, залежними змінними – прояви резильєнтності особистості (позитивне мислення; спосіб життя, спрямований на копінг і коригування; мислення, орієнтоване на віру та надію) та стилі гумору (афіліативний, самопідтримуючий, агресивний, самопринижувальний).

Процедура та інструменти. Дослідження проведено за неекспериментальним дизайном, використовуючи засоби, засновані на самозвіті та самооцінюванні. Були використані українськомовні методики: скорочена версія

Significance Scale (PLSS)” by R. Hibberd, B. V. Vandenberg (Hibberd, 2016; Kolesnichenko et al, 2024) to determine the intensity of experiencing one’s life significance; a two-factor modification of the scale “Clarity of Self-Concept (SCC)” by J. D. Campbell et al. (Campbell et al, 1996; Kolesnichenko et al, 2024) to determine the clarity of self-awareness, the degree of non-contradiction of beliefs about oneself, the consistency and stability of self-perception at a certain point in time, the absence of tension caused by cognitive dissonance of beliefs; “Instrument for the Study of Resilience (IDR-14)” as a version of the methodology “Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR)” (Hu, et al., 2022) adapted by L. Kolesnichenko, O. Berezhenna (2023) to identify cognitive and behavioral manifestations of military personnel’s resilience; “Humor Styles Questionnaire (HSQ)” by R. Martin et al. (2003) adapted by S. Skvortsov, O. Zaiva (2005) to identify 4 styles of humor corresponding to the concept of R. Martin (2007), namely: affiliative, aggressive, self-enhancing, and self-deprecating.

The Perceived Life Significance Scale (PLSS), created by R. Hibberd, B. Vandenberg (Hibberd, 2016) allows measuring the level of experiencing life significance by taking into account three subscales: Active life significance, Negative life significance, and Receptive life significance. Since the Ukrainian-language version of the methodology has not been fully adapted, in order to study the experience of life significance by the military personnel, preliminary procedures were conducted to verify the compliance of the obtained empirical data with the author’s model of the methodology (Kolesnichenko et al., 2024), which showed the relevance of using a shortened version of the scale (PLSS-13).

Organization of the Research. The study was conducted in October – November 2023 in an online format. The subjects were invited to participate in the study by email. The Informed consent form they had to accept informed them of the purpose and topic of the study, the approximate time of the survey, the possibility of refusal, and the means of storing and further using the data. The Google-form collected certain socio-demographic data but did not record e-mail

шкали “Сприйняття значущості життя (PLSS)” Р. Гібберда та Б. Ванденберга (Hibberd, 2016; Колесніченко та ін., 2024) для визначення інтенсивності переживання цінності власного життя; двофакторна модифікація шкали “Ясність Я-концепції (SCC)” Дж. Д. Кемпбелла та ін. (Campbell et al, 1996; Колесніченко та ін., 2024) для визначення ясності самоусвідомлення, міри несуперечливості переконань стосовно себе, послідовності та стабільності сприйняття себе в певний момент часу, відсутності напруги, викликаной когнітивним дисонансом переконань; “Інструмент дослідження резильєнтності (ІДР-14)”, адаптованої Л. Колесніченко, О. Береженною (2023) версії методики “Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR)” (Hu, et al., 2022), для виявлення когнітивних та поведінкових проявів резильєнтності військових; “Опитувальник стилів гумору (HSQ)” Р. Мартіна та ін. (2003) в адаптації С. Скворцова, О. Зайви (2005) для визначення 4 стилів гумору, що відповідають концепції Р. Мартіна (2007), а саме: афіліативний, агресивний, самопідтримуючий, самопринижувальний.

Шкала “Сприйняття значущості життя (PLSS)” Р. Гібберда та Б. Ванденберга (Hibberd, 2016) дозволяє вимірювати рівень переживання цінності життя через врахування трьох субшкал: “Активний пошук цінності життя”, “Знецінення життя”, “Прийняття цінності життя”. Оскільки україномовний варіант методики не проходив повноцінної адаптації, задля дослідження саме переживання цінності життя військовими було проведено попередні процедури щодо перевірки відповідності отриманих емпіричних даних авторській моделі методики (Колесніченко та ін., 2024), які показали доречність використання скороченої версії шкали (PLSS-13).

Організація дослідження. Дослідження проведено в жовтні – листопаді 2023 р. в онлайн-форматі. Досліджувані отримували запрошення взяти участь у дослідженні на електронну пошту. У тексті інформованої згоди, яку вони мали прийняти, їм повідомлено мету й тему дослідження, приблизний час проходження дослідження, можливість відмови, засіб зберігання та подальшого використання даних. У гугл-формі зібрано певні соціально-демографічні дані, однак не зафіксовано електронні адреси, що частково

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

addresses, which partially ensured the anonymity of the survey. After approving Informed consent, participants filled out 4 questionnaires. The study was concluded with words of gratitude.

Statistical analysis. The system of relationships “predictor – mediator – dependent variable” was modeled by means of SEM (Structural Equation Modeling) using the Amos package, SPSS Statistics 26.0; mediation analysis was performed in the “MedMod” package of Jamovi 2.4.8 program.

Results

To apply the chosen forms of mathematical and statistical analyses, one must have either a sufficient sample size or a normal distribution of empirical data (Kline, 2016). We checked for compliance with the normal distribution using the Shapiro-Wilk test and the procedure for comparing the skewness and kurtosis indicators with the values of their standard errors (Mishra et al, 2019). The results obtained by descriptive statistics are presented in Table 2.

забезпечувало анонімність опитування. Після схвалення інформованої згоди учасники заповнювали 4 опитувальники. Завершувалося дослідження словами подяки.

Статистичне аналізування. Моделювання системи зв'язків “предиктор – медіатор – залежна змінна” відбувалося засобами SEM (моделювання структурними рівняннями) з використанням пакету Amos, SPSS Statistics 26.0; медіаторний аналіз здійснено в пакеті “MedMod” програми Jamovi 2.4.8.

Результати

Задля застосування обраних форм математико-статистичних аналізів потрібно мати або достатню за обсягом вибірку, або нормальний розподіл емпіричних даних (Kline, 2016). Перевірку на відповідність нормальному розподілу ми здійснювали за тестом Шапіро-Вілка та процедурою співвіднесення показників асиметрії та ексцесу зі стандартними похибками (Mishra et al, 2019). Отримані результати за описовими статистиками представлено в табл. 2.

Table 2. Descriptive statistics for the studied parameters (n = 62)

Таблиця 2. Описові статистики за досліджуваними параметрами (n = 62)

Indicator Показник	M	SE	Confidence interval Довірчий інтервал 95%		Md	SD	A	E	Shapiro- Wilk test, p Шапіро- Вілка тест, p
			Lower	Upper					
The Perceived Life Significance Scale (PLSS) (a shortened version) Шкала “Сприйняття значущості життя” (PLSS-13)									
Active life significance Активний пошук цінності життя	26.6	.39	25.9	27.4	26.0	3.05	-.39	1.46	.022
Negative life significance Знецінення життя	10.6	.49	9.66	11.6	10.0	2.92	-.81	.55	.001
Receptive life significance Прийняття цінності життя	17.0	.37	16.2	17.7	18.0	3.86	.75	-.17	.008
Life significance Цінність життя	73.0	.93	71.1	74.8	74.0	7.35	-.26	-.55	.491
Two-factor modified scale “Self-Concept Clarity (SCC)” (a shortened version) Двофакторна модифікована шкала “Ясність Я-концепції” (SCC-7)									
Non-contradictory Self- image Несуперечливість образу Я	15.2	.32	14.5	15.8	16.0	2.55	-.55	.68	.000
Self-understanding Розуміння себе	11.7	.24	11.3	12.2	12.0	1.86	-.64	.73	.000
Self-concept clarity Ясність Я-концепції	26.9	.51	25.9	27.9	28.0	4.02	-.59	1.45	.000

Instrument for the Study of Resilience (IDR-14)									
Інструмент дослідження резильєнтності (ІДР-14)									
Positive thinking Позитивне мислення	20.4	.38	19.6	21.1	19.0	3.01	.39	-.64	.001
Coping and adjusting lifestyle Спосіб життя, спрямований на копінг та коригування	12.9	.21	12.5	13.3	12.0	1.67	1.17	2.15	.000
Belief and hopeful mindset Мислення, орієнтоване на віру та надію	14.7	.34	14.0	15.4	14.0	2.65	.48	-.72	.001
Resilience Резильєнтність	48.0	.77	46.4	49.5	47.0	6.09	.35	-.78	.027
Humor Styles Questionnaire (HSQ)									
Опитувальник стилів гумору (HSQ)									
Affiliative humor Афіліативний стиль гумору	42.8	.79	41.2	44.4	43.0	6.23	-.86	1.70	.004
Self-enhancing humor Самопідтримуючий стиль гумору	41.3	.86	39.5	43.0	42.0	6.79	-1.00	1.14	.002
Aggressive humor Агресивний стиль гумору	25.9	.90	24.1	27.7	24.0	7.07	.69	-.23	.005
Self-deprecating humor Самопринижувальний стиль гумору	29.8	.77	28.3	31.4	29.5	6.09	.36	.81	.128

Note: M – mean value; SM – standard error of the mean value; Md – median; SD – standard deviation; A – skewness; E – excess; Shapiro-Wilk test, p – level of significance according to the Shapiro-Wilk test. Data not conforming to normal distribution are presented **in bold**.

Примітка: M – середнє значення; SM – стандартна похибка середнього значення; Md – медіана; SD – стандартне відхилення; A – асиметрія; E – ексцес; Шапіро-Вілка тест, p – рівень значущості за тестом Шапіро-Вілка. **Напівжирним** шрифтом подані дані, які не відповідають нормальному розподілу.

According to the procedure of assessing the skewness and kurtosis indicators (Mishra et al, 2019), the empirical values of skewness (A) and kurtosis (E) should not exceed triple the values of their errors ($m_A = .304$; $m_E = .599$). It was found that the data for only two indicators have deviations from normal distribution: “coping and adjusting lifestyle” demonstrates positive left-sided skewness, indicating the prevalence of low values, and “self-enhancing style of humor” – negative right-sided skewness with the prevalence of the number of persons with high values. These variables were removed from analysis.

We tested our hypothesis using Structural Equation Modeling (SEM). All the steps of building the model “predictor – mediator – dependent variables”, performed in the Amos package, SPSS Statistics 26, are presented in Table 3.

За процедурою співвіднесення значень асиметрії та ексцесу з їхніми стандартними похибками (Mishra et al, 2019), емпіричні значення асиметрії (A) й ексцесу (E) не повинні перевищувати потроєнні значення їхніх похибок ($m_A = .304$; $m_E = .599$). Встановлено, що дані лише за двома показниками мають відхилення від нормального розподілу: “спосіб, спрямований на копінг та коригування” демонструє позитивну лівобічну асиметрію, яка свідчить про перевагу низьких значень, а “самопідтримуючий стиль гумору” – негативну правобічну асиметрію з перевагою кількості осіб з високими значеннями. Ці змінні були вилучені з розгляду.

Висунуте припущення ми перевіряли методом моделювання структурними рівняннями (SEM). Усі кроки побудови моделі “предиктор – медіатор – залежні змінні” виконано в пакеті Amos, SPSS Statistics 26 і представлено в табл. 3.

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

Table 3. Model fit indices (n = 62)

Таблиця 3. Індокси відповідності моделей (n = 62)

Model	Dependent variables	Transformations	Chi-sq. (df), p	CMIN/df	RMSEA	LO90 - HI90	PCLOSE	CFI	TLI
1	Affiliative, aggressive, self-deprecating humor, resilience	-	39.6 (17), .001	2.33	.148	.088 - .208	.007	.900	.835
2	Affiliative, aggressive, humor, resilience	Removing the dependent variable "Self-deprecating style of humor"	19.30 (12), .081	1.61	.100	.000-.179	.158	.960	.930
3		Accounting of modification indices	6.55 (10), .767	.655	.000	.000 - .096	.844	1.00	1.04
4		Representation of the predictor as a second-order factor	24.98 (21), .248	1.19	.056	.000-.127	.419	.982	.969
5		Removing the variable "Receptive life significance"	10.50 (14), .725	.750	.000	.000-.093	.827	1.00	1.03
6		Removing the low-value modification index	13.58 (15), .558	.905	.000	.000-.110	.698	1.00	1.01

Note: Chi-sq. – empirical value of Xi-square statistic; df – the degrees of freedom; p – significance level; CMIN/df – ratio of Xi-square value to the number of degrees of freedom; RMSEA – root mean square error of approximation; LO90-NI90 – value of RMSEA confidence interval; CFI – Bentler's comparative fit index; TLI – Tucker-Lewis index.

Примітка: Chi-sq. – емпіричне значення статистики Хі-квадрат; df – кількість ступенів свободи; p – рівень значущості; CMIN/df – відношення значення Хі-квадрата до кількості ступенів свободи; RMSEA – корінь середньоквадратичної помилки апроксимації; LO90-NI90 – значення довірчого інтервалу RMSEA; CFI – порівняльний індекс відповідності Бентлера; TLI – індекс Така-Льюїса.

The first model took into account all 4 dependent variables: three styles of humor and a general indicator of resilience, which includes values of two means of coping with stress. This model has a low level of fit to the theoretical model, and it requires further modifications. To identify means to improve the model, we analyzed mediation effects for each dependent variable separately (MedMod application, Jamovi 2.4.8 programs). Appendix A presents the results of the mediation effect calculations for the dependent variables. Using the Affiliative Humor Style measure as an example, we can observe both a significant direct relationship between the predictor and the dependent variable ($p < .001$) and a significant indirect relationship between the dependent variable and the predictor through the mediator ($p = .032$), which together explain a significant overall relationship ($p < .001$).

Analysis of the residual covariance coefficients of the second model showed the need to remove one dependent variable, namely "Self-Deprecating Humor Style". The removal of this variable in the second step contributed to a significant improvement in all fit indices. To achieve even higher quality, Model 2 requires adjustment of the RMSEA index, whose value does not reach the .05 level. To correct for this non-compliance, modification indices were analyzed and the following relationships between the variables were taken into account: "Aggressive Humor Style" and "Non-contradictory Self-image" (modification index - 5.93), "Non-contradictory Self-image" and "Self-understanding" (modification index - 11.50). The model obtained after transformations, which predicts the relationships between the level of life significance and behavioral manifestations of an individual (dependent variables) taking into account the degree of clarity of self-awareness as a mediator, is presented in Fig. 2.

Перша модель врахувала всі 4 залежні змінні: три стилі гумору та загальний показник рівня резильєнтності, який враховує 2 засоби подолання стресу. Ця модель має невисокі показники відповідності теоретичній моделі, а отже, потребує подальших змін. Для визначення засобів покращення моделі, ми провели аналіз ефектів медіації для кожної залежної змінної окремо (додаток "MedMod", програми Jamovi 2.4.8). У Додатку А представлено результати розрахунків ефекту медіації для залежних змінних. На прикладі показника "Афіліативний стиль гумору" можна спостерігати і значущий прямий зв'язок між предиктором та залежною змінною ($p < .001$), і значущий непрямий зв'язок залежної змінної з предиктором через медіатор ($p = .032$), що разом пояснюють значущий загальний зв'язок ($p < .001$).

Аналіз коефіцієнтів залишкової коваріації другої моделі показав необхідність видалення однієї залежної змінної, а саме "Самопринижуючого стилю гумору". Видалення цієї змінної на другому кроці сприяло суттєвому покращенню всіх індексів відповідності. Для досягнення ще більш високої якості модель 2 потребує корегування показника RMSEA, значення якого не досягає рівня .05. Для корекції цієї невідповідності були проаналізовані модифікаційні індекси, враховані такі зв'язки між змінними: "Агресивний стиль гумору" й "Несуперечливість образу Я" (модифікаційний індекс - 5.93), "Несуперечливість образу Я" і "Розуміння себе" (модифікаційний індекс - 11.50). Отримана після трансформацій модель, що прогнозує зв'язки рівня цінності життя з поведінковими проявами особистості (залежні змінні) з урахуванням міри вираженості ясності самоусвідомлення як медіатора, представлена на рис. 2.

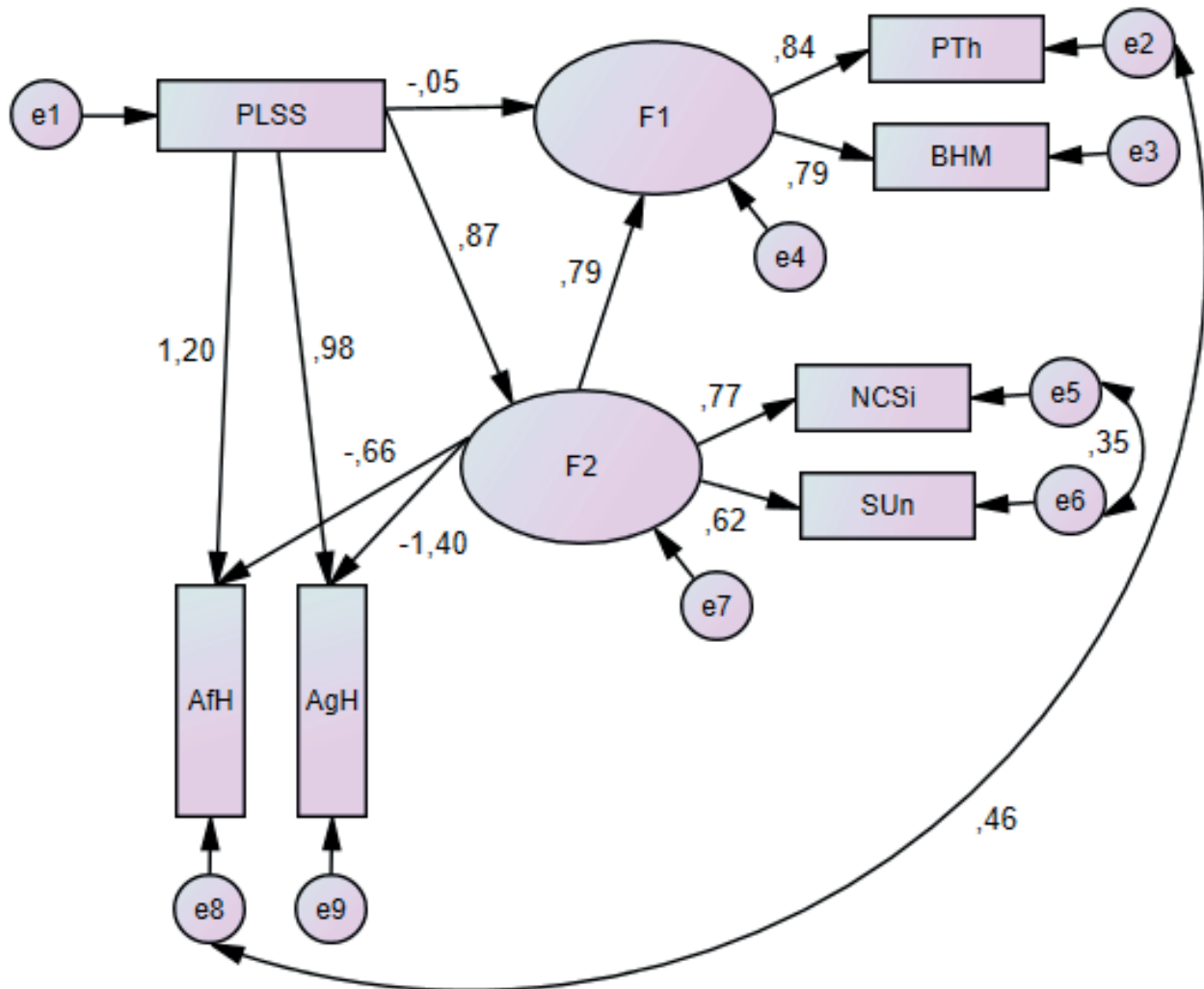

Fig. 2. Structural model of the relationship of the measure of the military personnel's life significance with resilience and humor styles

Рис. 2. Структурна модель зв'язку міри цінності життя військових із резильєнтністю та стилями гумору

Note: PLSS – life significance (**predictor**); NCSi – Non-contradictory Self-image; SUn – Self-understanding; PTh – Positive thinking; BHM – Belief and Hope mindset; AfH – Affiliative humor style; AgH – Aggressive humor style; F1 – second-order factor “Resilience” (**dependent variable**); F2 – second-order factor “Clarity of Self-awareness” (**mediator**).

Примітка: PLSS – цінність життя (**предиктор**); NC – Несуперечливість образу Я; SAw – Розуміння себе; PTh – Позитивне мислення; BHM – Мислення, орієнтоване на віру та надію; AfH – Афіліативний стиль гумору; AgH – Агресивний стиль гумору; F1 – – фактор другого порядку “Резильєнтність” (**залежна змінна**); F2 – фактор другого порядку “Ясність самоусвідомлення” (**медіатор**).

The obtained model predicts that overcoming stressful situations by involving positive thinking and beliefs based on faith and hope is not directly related to experiencing life significance

Отримана модель прогнозує, що подолання стресових ситуацій через залучення позитивного мислення й уявлень, які засновані на вірі та надії, напряду не пов'язане з переживанням

(standardized coefficient $\beta = -.05$). These forms of resilience are more characteristic of those servicemen who are aware of their condition, clearly understand their intentions and desires, and have no dissonance in their beliefs about their capabilities and abilities ($\beta = .79$). However, experiencing one's life significance is greatly related to the level of the clarity of self-awareness ($\beta = .87$). We assume that it is in the state of insufficient self-awareness that servicemen who highly experience their life significance demonstrate both affiliative and aggressive styles of humor. We predict that they can create a communicative situation in which humor is used to maintain relationships with others (jokes) and provide an opportunity to express aggressive impulses.

Here we could finish the procedure of structural modeling, but for further practical work we need to represent "Life significance" as a second-order factor that unites several tendencies of searching for and restoring the value of life. Thus, taking Model 3 as the basis for the model with high fit coefficients, we presented the predictor "Life significance" as a variable that takes into account 3 aspects, namely: "Active life significance", "Receptive life significance" and "Negative life significance". The obtained model 4 has relatively good fit indices, but it is slightly worse than the previous model, which means that it requires analysis and modification. At the next stage, after analyzing the coefficients of regression weights and residual covariances, it was decided to remove the variable "Receptive life significance". The final system of predicted relationships of experiencing life significance (predictor) with manifestations of resilience and humor styles (dependent variables) through the mediator "clarity of self-awareness" is presented in the model in Fig. 3.

цінності життя (стандартизований коефіцієнт $\beta = -.05$). Ці форми резильєнтності більш властиві тим військовослужбовцям, які усвідомлюють свій стан, чітко розуміють свої наміри, бажання, не мають дисонансу в переконаннях стосовно своїх можливостей, здібностей ($\beta = .79$). Однак, переживання цінності власного життя значуще пов'язане з рівнем ясності самоусвідомлення ($\beta = .87$). Передбачаємо, що саме у стані недостатнього усвідомлення себе військовослужбовці, які високо переживають цінність свого життя, демонструють і афіліативний, і агресивний стилі гумору. Прогнозуємо, що вони можуть створювати таку комунікативну ситуацію, в якій через гумор підтримуються стосунки з іншими (жарти) і знаходиться можливість для вираження агресивних імпульсів.

На цьому можна було б завершити процедуру структурного моделювання, але нам важливо для подальшої практичної роботи представляти "Цінність життя" як фактор другого порядку, який поєднує декілька тенденцій пошуку та відновлення цінності власного життя. Отже, взявши за основу модель 3 як таку, що має високі коефіцієнти відповідності, ми представили предиктор "Цінність життя" як змінну, що враховує 3 аспекти, а саме: "Активний пошук цінності життя", "Прийняття цінності життя" та "Знецінення життя". Отримана модель 4 має відносно непогані показники відповідності, однак дещо гірші, ніж попередня модель, а отже, потребує аналізу та модифікації. На наступному етапі після аналізу коефіцієнтів регресійних ваг і залишкових коваріацій було прийнято рішення щодо видалення змінної "Прийняття цінності життя". Остаточна система прогнозованих зв'язків переживання цінності життя (предиктора) з проявами резильєнтності та стилів гумору (залежні змінні) через медіатор "ясність самоусвідомлення" представлена в моделі на рис. 3.

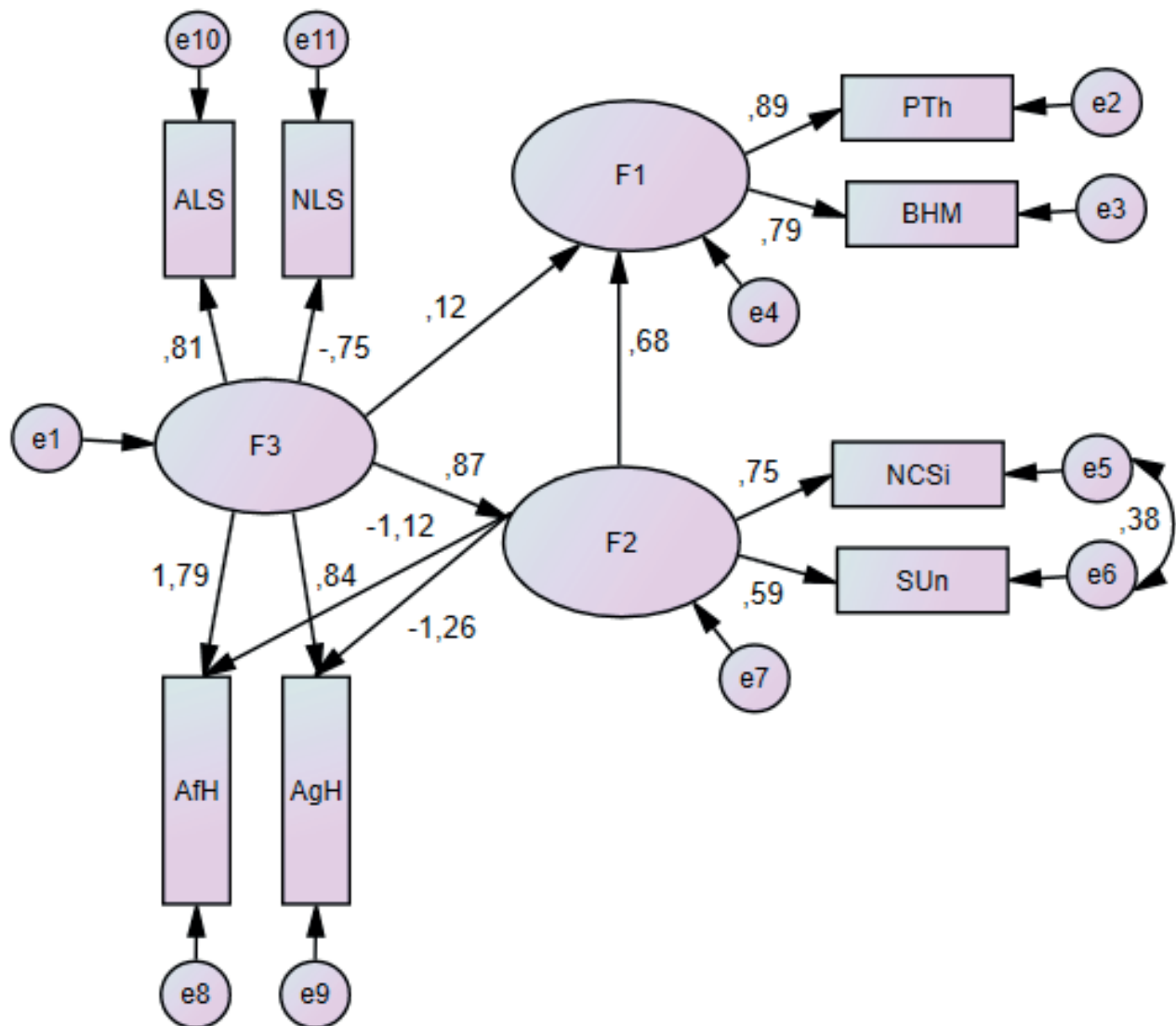

Fig. 3. Final structural model of the relationship between the measure of life significance and resilience and humor styles

Рис. 3. Остаточна структурна модель зв'язку міри цінності життя з резильєнтністю та стилями гумору

Note: ALS – Active life significance; NLS – Negative life significance; NCSi – Non-contradictory Self-image; SUn – Self-understanding; PTh – Positive thinking; BHM – Belief and Hope mindset; AfH – Affiliative humor style; AgH – Aggressive humor style; F1 – second-order factor “Resilience” (**dependent variable**); F2 – second-order factor “Clarity of Self-awareness” (**mediator**); F3 – second-order factor “Life significance” (**predictor**).

Примітка: ALS – Активний пошук цінності життя; NLS – Знецінення життя; NCSi – Несуперечливість образу Я; SUn – Розуміння себе; PTh – Позитивне мислення; BHM – Мислення, орієнтоване на віру та надію; AfH – Афіліативний стиль гумору; AgH – Агресивний стиль гумору; F1 – фактор другого порядку “Резильєнтність” (**залежна змінна**); F2 – фактор другого порядку “Ясність самоусвідомлення” (**медіатор**); F3 – фактор другого порядку “Цінність життя” (**предиктор**).

Thus, we predict that the experience of one's life significance, which proportionally combines both the active search for this significance ($\beta = .81$) and the tendency to devalue one's life ($\beta = -.75$), but does not take into account passive forms of value recovery, is related to the level of clarity of self-awareness ($\beta = .87$). Clarity of self-awareness is a second-order indicator that reflects the state of clear (unambiguous) understanding of oneself, the absence of tension from contradictions in the perception of one's properties and abilities ("Self-Understanding" ($\beta = .59$), "Non-contradictory Self-image" ($\beta = .75$)). We suggest that clarity of self-awareness is a mediator for the relationship between one's life significance (predictor) and the level of manifestation of resilience. It is noteworthy that the indirect relationship via mediator is more meaningful than the direct "life significance – resilience" relationship ($\beta = .12$). Thus, it is predicted that those military personnel who have a high ability to restore their resources through positive thinking, actualization of belief and hopeful mindset can actively maintain the significance of their own lives, can suppress devaluing thoughts, and are in a state of clear understanding of themselves, lack of contradiction in beliefs about their qualities, abilities, and capabilities. Military personnel who actively restore and maintain their life significance tend to display both affiliative and aggressive styles of humor in a state of low self-awareness, against a background of dissonance in beliefs and Self-perceptions. Once again, we emphasize the prediction that the manifestations of humor styles (affiliative and aggressive) depend on both the experience of life significance and the clarity of Self-awareness. At the same time, the choice of positive thinking, belief, and hopeful mindset as means of self-recovery from stress is indirectly related to the life significance because the relationship through the mediator, clarity of self-awareness, is more significant.

Discussion

In the conducted research, one's life significance is viewed as an experience that emerges through the implementation of various means of discovering, creating, or restoring value and meaning in life. Some of these means involve

Отже, прогнозуємо, що переживання цінності власного життя, яке пропорційно поєднує і активний пошук цієї цінності ($\beta = .81$), і тенденцію до знецінення свого життя ($\beta = -.75$), але не враховує пасивні форми відновлення сенсу, має зв'язок із рівнем ясності самоусвідомлення ($\beta = .87$). Ясність самоусвідомлення – показник другого порядку, який відображає стан чіткого (однозначного) розуміння себе, відсутності напруги від суперечностей у сприйнятті своїх властивостей і здібностей ("Розуміння себе" ($\beta = .59$), "Несуперечливість образу Я" ($\beta = .75$)). Передбачаємо, що ясність самоусвідомлення є медіатором для зв'язків між цінністю власного життя (предиктором) та рівнем вираженості резильєнтності. Зазначимо, що непрямий зв'язок через медіатор є більш значущим, ніж прямий "цінність життя – резильєнтність" ($\beta = .12$). Отже, прогнозовано, що високу здатність відновлювати власні ресурси через позитивне мислення, актуалізацію віри й надії мають ті військові, які активно підтримують цінність власного життя, можуть пригнічувати знецінювальні думки та перебувають у стані чіткого розуміння себе, відсутності суперечності в переконаннях стосовно своїх якостей, здібностей, можливостей. Військові, які активно відновлюють та підтримують цінність свого життя, схильні проявляти як афіліативний, так і агресивний стилі гумору у стані слабкого усвідомлення себе, на тлі дисонансу в переконаннях, уявленнях про себе. Ще раз підкреслимо передбачення про те, що прояви стилів гумору (афіліативного та агресивного) залежать і від переживання цінності життя, і від чіткості усвідомлення себе. Водночас вибір позитивного мислення й мислення, орієнтованого на віру та надію, як засобів відновлення себе після стресу опосередковано пов'язаний із цінністю життя, оскільки зв'язок через медіатор, чіткість усвідомлення себе, є більш значущим.

Дискусія

У проведеному дослідженні цінність власного життя розглядається як переживання, яке виникає через впровадження різних засобів відкриття, створення або відновлення цінності та сенсу життя. Певні з цих засобів припускають реконструкцію наявних цінно-

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

reconstruction of existing values, reinterpretation of personal meanings, application of volitional efforts to activate and maintain this experience in difficult crises, and suppression of competing tendencies to devalue life significance. However, most studies conducted by means of psychological assessment consider this construct as one-dimensional, reflecting only the orientation to search for the meaning of life and involvement in life events (Tedeschi & Calhoun, 1996; Maguen et al., 2006; Cann et al., 2010; Alexander & Oesterreich, 2013; Kaur et al., 2017; Dubuy et al., 2022). More passive forms of expressing the value of life are mentioned by significantly fewer researchers (Frankl, 1962; Wheeler, 2001; Ganaba, 2022).

Another aspect to which it is necessary to pay attention is that there have been earlier attempts to determine the role of experiencing life significance in the system of causal relationships, which proved the high predictive potential of this construct in explaining and predicting certain forms of personal behavior. Life significance is considered to be a good predictor of the amount and intensity of experiencing grief symptoms (Davis, 2008). Also, the experience of significance and saturation of life with meaning is a predictor of subjective well-being, while the level of self-efficacy is an important mediator of this relationship (Wang et al., 2021). However, there were obtained data proving the possibility of the index of life significance to act as a mediator influencing the links between psychological variables. Thus, life significance mediates the relationships between dispositional optimism, self-efficacy as predictors, and the level of subjective well-being (dependent variable). The importance of taking into account these indirect influences (through the evaluation of life significance) on the level of well-being was proved, while the level of self-efficacy had only a direct influence on the experience of subjective well-being (Stănculescu, 2016). The indirect role of the mediator was also found in a study that confirms the important role of experiencing life significance in finding resources for personal development after trauma (Tedeschi & Calhoun, 1996; Cann et al., 2010; Kaur et al., 2017; Dubuy et al., 2022). It has been shown that experiencing the fullness of one's life has negative

стей, реінтерпретацію особистісних сенсів, докладання вольових зусиль щодо активізації та підтримки цього переживання в складних кризових ситуаціях, пригнічення конкуруючих тенденцій щодо знецінення вартості життя. Однак більшість досліджень, проведених засобами психологічного оцінювання, розглядають цей конструкт як одномірний, який відображає лише орієнтацію на пошук сенсу життя, залученість у життєві події (Tedeschi, Calhoun, 1996; Maguen et al., 2006; Cann et al., 2010; Alexander, Oesterreich, 2013; Kaur et al., 2017; Dubuy et al., 2022). Про більш пасивні форми вираження цінності життя згадує значно менша кількість дослідників (Frankl, 1962; Wheeler, 2001; Ганаба, 2022).

Іншим аспектом, на який необхідно звернути увагу, є те, що і раніше були спроби визначити місце переживання цінності життя в системі причинно-наслідкових зв'язків, які довели високий прогностичний потенціал цього конструкту в поясненні та прогнозуванні окремих форм поведінки людей. Було встановлено, що цінність життя – гарний предиктор кількості й інтенсивності переживання симптомів горя (Davis, 2008). Також переживання цінності, насиченості життя сенсом є предиктором суб'єктивного благополуччя при тому, що рівень самоефективності є важливим медіатором такого зв'язку (Wang et al., 2021). Однак були отримані дані, які доводять можливість показника цінності життя виступати медіатором, що опосередковує зв'язки між психологічними змінними. Так, цінність життя є медіатором зв'язків між диспозиційним оптимізмом, самооцінкою як предикторами та рівнем суб'єктивного благополуччя (залежною змінною). Була доведена важливість врахування цих непрямих впливів (через оцінку сенсу) на рівень благополуччя, при тому що рівень самоефективності мав лише прямий вплив на переживання суб'єктивного благополуччя (Stănculescu, 2016). Опосередкована роль медіатора виявлена і в дослідженні, що підтверджує важливу роль переживання цінності життя у знаходженні ресурсів особистісного розвитку після травм (Tedeschi, Calhoun, 1996; Cann et al., 2010; Kaur et al., 2017; Dubuy et al., 2022). Було показано, що переживання наповненості свого життя має від'ємні коре-

correlations with indicators of mental health disorders (depression, anxiety, somatization, and psychosomatic complaints), positive correlations with constructive coping strategies (active coping, positive reappraisal, seeking emotional support, etc.), and negative correlations with non-constructive avoidance coping (self-blame, denial, behavioral distraction, etc.) (Alexander & Oesterreich, 2013). A study conducted on Gulf War veterans found that military status ($p < .05$) and perceived threat ($p < .01$) were predictors of experiencing the understanding of life as measured by the PTGI (as awareness of life events, their values and meanings). Those who were members of the National Guard and Reserves (compared to active duty military) and those who experienced a greater threat reported a greater value of life (Maguen et al., 2006).

The fact that our empirical model (see Fig. 3) retained the indicator of "Active life significance" (active search for the value and meaning of life), while the indicator of passive acceptance of value ("Receptive life significance") turned out to be such that it worsened the model's predictive performance was confirmed in studies conducted on people in acute crisis states. For instance, M. Armour (2003) studied active forms of restoring the meaning of life through actions that allow survivors of the murder of a loved one to restore their sense of coherence and self-continuity, important aspects of a healthy personal identity. I. Wheeler (2001) emphasized the relationship between the processes of searching for life values and the will. If a person felt that they could influence their life and the results of their actions, this contributed to the definition of a new goal in life and the emergence of motivation to achieve it. Defining and achieving a life goal is also an active form of manifesting the significance of life, as it involves assigning importance to specific results, indicates specific actions for its realization (Frankl, 1962), and is manifested in a sense of self-worth from achieving the desired result. This, according to I. Wheeler, allows the individual to immerse in their own experience, integrate this experience into the concept of their lives, and, as a result, increase the positive sense of well-being and psychological resilience. Cognitive strategies for coping with loss and regaining purpose in life

ляції з показниками порушення ментального здоров'я (депресії, тривоги, соматизації, психосоматичні скарги), позитивні зв'язки з конструктивними копінг-стратегіями (активний копінг, позитивна переоцінка, пошук емоційної підтримки та ін.), від'ємні кореляційні зв'язки з неконструктивними копінг-стратегіями уникання (самозвинувачення, заперечення, поведінкове відволікання) (Alexander, Oesterreich, 2013). Дослідження, проведене на ветеранах війни в Персидській затоці, показало, що предикторами переживання розуміння життя, вимірюваного за методикою РТГІ (як усвідомлення життєвих подій, їхньої цінності та значення), є військовий статус ($p < .05$) та уявна загроза ($p < .01$). Ті, хто був членом Національної гвардії та резервістом (порівняно з військовослужбовцями строкової служби), і ті, хто відчував більшу загрозу, повідомили, що більше цінують життя (Maguen et al., 2006).

Той факт, що в нашій емпіричній моделі (див. рис. 3) залишився показник активного пошуку цінності життя, а показник пасивного прийняття цінності виявився таким, що погіршує прогностичні показники моделі, підтверджено і в тих дослідженнях, які проводили на людях в гострих кризових станах. Так, М. Армур (2003) досліджувала активні форми відновлення сенсу життя через дії, що дозволяють особам, які пережили вбивство близької людини, відновити свої відчуття зв'язності (coherence) та безперервності (self-continuity) себе, важливі аспекти здорової ідентичності особистості. На зв'язку процесів пошуку цінностей життя з волею акцентувала увагу І. Вілер (2001). Якщо людина відчувала, що вона може впливати на своє життя та результати дій, це сприяло і визначенню нової мети в житті, і появі мотивації щодо її досягнення. Визначення та досягнення життєвої мети також є активною формою прояву цінності життя, оскільки передбачає присвоєння значущості конкретним результатам, вказує на конкретні дії щодо її реалізації (Frankl, 1962), а також проявляється у відчутті самоцінності від досягнення бажаного результату. Це, на думку І. Вілер, надає можливість особистості зануритися у власний досвід, інтегрувати цей досвід у загальну концепцію свого життя, і, як наслідок, підвищити переживання психологічної стійкості та

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

help people survive the crisis of loss of meaning in life after the loss of a loved one (Wheeler, 2001). Passive forms of searching for life value may be more effective in other, less crisis-ridden contexts, as they are more focused on protecting one's value rather than restoring and reconstructing it. "An individual assessment of a person's perception of the world, of themselves as a value and self-worth, and also of the experiences they have lived and lived through" can become the basis for the search for new moral guidelines (Hanaba, 2022: 3). Thus, the experience of one's life significance can act as both a predictor and mediator of the complex processes of experiencing loss and coping with grief (Armour, 2003; Hibberd, 2013, 2016), recovery from PTSD (Alexander & Oesterreich, 2013; Tedeschi & Calhoun, 1996), and growth in personal well-being (Ryan & Deci, 2001; Stănculescu, 2016). In crisis circumstances, which is also confirmed by the obtained model, more active means of restoring and maintaining the value and meaning of life against the background of suppression of devaluing beliefs are more effective for overcoming stressful situations.

Based on the findings of the study, we plan to develop the psychological and pedagogical foundations of the military rehabilitation system (identification of the main principles, model, and influencing technologies) aimed at re-socialization of veterans after the end of the war. Interventions based on the experience of life significance should be aimed at enhancing the positive aspects of military service (Gloyd & Leal, 2018), reducing its negative consequences for peacetime life (Hoyt et al., 2014), and mediating the effects of natural, spontaneous processes that accompany resocialization and which often have significant negative consequences for the individual (destruction of relationships, loss of employment, and involvement in criminal activities) (Tsai et al., 2014; Markowitz et al., 2023).

Conclusions

Using the method of Structural Equation Modeling (SEM), the authors predicted a system of relationships that confirms that the military personnel's experience of their life significance is correlated to the means of coping with stressful situations. Those who have a high level of life

благополуччя. Пережити кризу втрати сенсу життя після втрати близької людини допомагають людям когнітивне опанування втрати та оновлення цілі життя (Wheeler, 2001). Пасивні ж форми пошуку цінності життя можуть бути більш дієвими в інших, менш кризових контекстах, оскільки вони більш орієнтовані на захист власної цінності, а не її відновлення та реконструкцію. "Індивідуальна оцінка сприйняття людиною світу, себе як цінності та самоцінності, а також пережитого й прожитого нею досвіду" може стати основою пошуку нових моральних орієнтирів (Ганаба, 2022: 3). Отже, переживання цінності власного життя може виступати і предиктором, і медіатором складних процесів переживання втрати та подолання горя (Armour, 2003; Hibberd, 2013, 2016), відновлення після ПТСР (Alexander, Oesterreich, 2013; Tedeschi, Calhoun, 1996), зростання благополуччя особистості (Ryan, Deci, 2001; Stănculescu, 2016). У кризових обставинах, що також підтверджує отримана модель, більш дієвими для подолання стресових ситуацій є більш активні засоби відновлення й підтримки цінності та сенсу життя на тлі придушення знецінювальних переконань.

На підставі отриманих даних дослідження плануємо розробити психолого-педагогічні основи системи реабілітації військових (визначення основних принципів, моделі та технологій впливу), спрямованої на ресоціалізацію ветеранів після завершення війни. Інтервенції, засновані на переживанні цінності життя, мають спрямовуватися на посилення позитивних аспектів військової служби (Gloyd, Leal, 2018), зниження негативних її наслідків для життя в мирні часи (Hoyt et al., 2014), опосередкування впливів природних, спонтанних процесів, які супроводжують ресоціалізацію і які часто мають вагомий негативні наслідки для особистості (руйнування стосунків, втрата роботи, участь у кримінальних діях) (Tsai et al., 2014; Markowitz et al., 2023).

Висновки

Методом моделювання структурними рівняннями прогнозовано систему зв'язків, яка підтверджує, що переживання військовими цінності власного життя пов'язане із засобами подолання стресових ситуацій. Ті особи,

significance by actualizing various tendencies (active search, contemplative acceptance, and refraining from devaluation) are more likely to use positive thinking, actualizing belief and a hopeful mindset in a state of clear awareness of themselves, their capabilities, and the absence of dissonance in their beliefs. We assume that in a state of cognitive dissonance, they will show affiliative or aggressive styles of humor against the background of experiencing a high level of their life significance. In times of war, the most crucial for maintaining life significance is the tendency to actively create meaning, restoring it in times of crisis, as well as the means to stop and suppress devaluing tendencies. Thus, this supports the hypothesis that it is important to consider both the experience of one's life significance and the level of clarity of self-awareness when researching coping strategies of military personnel. The level of self-awareness acts as a mediator in the selection of cognitive coping strategies. The obtained relationships need to be tested in experimental studies.

Acknowledgments

The authors received informational support from the Kyiv Institute of Rehabilitation under the USAID grant №10933 (a program of USAID, the world's premier international development agency, and Kyiv Institute of Rehabilitation, Ukraine).

References

- Aghaei, S., Shokrpour, N., Bazrafkan, L. (2022) The Relationship Between Reflectivity and Self-Regulated Learning in MA Medical Education Students of Shiraz University in 2018 and 2019. *Med Sci Educ.* Sep., 8;32(5), 1065–1072. <https://doi.org/10.1007/s40670-022-01615-9>
- Alexander, T., Oesterreich, R. (2013) Development and Evaluation of the Posttraumatic Growth Status Inventory. *Psychology*, 4, 11, 831–844. <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2013.411120>
- Antonovsky, A. (1987) *Unraveling the Mystery of Health: How People Manage Stress and Stay Well*. San Francisco: Jossey-Bass. <https://doi.org/10.1017/S0714980800007133>

які цінують життя, актуалізуючи різні тенденції (активний пошук, споглядальне прийняття, утримання від знецінення), частіше використовують позитивне мислення, актуалізацію віри та надії у стані чіткого усвідомлення себе, своїх можливостей, відсутності дисонансу в переконаннях. Передбачаємо, що у стані когнітивного дисонансу вони проявлятимуть афіліативний або агресивний стилі гумору на тлі переживання цінності власного життя. Під час війни найбільш визначальними для підтримки цінності власного життя є тенденція до активного створення сенсу, відновлення його в кризові періоди, а також засоби зупинки, придушення знецінювальних тенденцій. Отже, це підтримує припущення про важливість врахування і переживання цінності власного життя, і рівня ясності усвідомлення себе при дослідженні засобів подолання складних ситуацій військовими. Рівень самоусвідомлення виконує роль медіатора при обиранні когнітивних копінг-стратегій. Отримані зв'язки потребують перевірки в експериментальних дослідженнях.

Подяка

Автори отримували інформаційну підтримку від Київського Інституту Реабілітації в межах гранту “USAID №10933” (програми USAID the world's premier international development agency and Kyiv Institute of Rehabilitation, Ukraine).

Список використаних джерел

- Aghaei S., Shokrpour N., Bazrafkan L. The Relationship Between Reflectivity and Self-Regulated Learning in MA Medical Education Students of Shiraz University in 2018 and 2019. *Med Sci Educ.* 2022. Sep. Vol. 8;32(5). P. 1065–1072. <https://doi.org/10.1007/s40670-022-01615-9>
- Alexander T., Oesterreich R. Development and Evaluation of the Posttraumatic Growth Status Inventory. *Psychology*. 2013. № 4. P. 831–844. <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2013.411120>
- Antonovsky A. *Unraveling the Mystery of Health: How People Manage Stress and Stay Well*. San Francisco: Jossey-Bass. 1987. 235 p. <https://doi.org/10.1017/S0714980800007133>

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

- Armour, M. (2003) Meaning-making in the aftermath of homicide. *Death Studies*, 27, 519–540. <https://doi.org/10.1080/07481180302884>
- Campbell, J. D., Trapnell, P. D., Heine, S. J., Katz, I. M., Lavallee, L. F., Lehman, D. R. (1996) Self-concept clarity: Measurement, personality correlates, and cultural boundaries. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(1), 141–156. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.1.141>
- Cann, A., Calhoun, L.G., Tedeschi, R.G., Taku, K., Vishnevsky, T., Triplett, K. N., Danhauer, S.C. (2010) Short form of post-traumatic growth description. *Anxiety Stress Coping* 23, 127–137. <https://doi.org/10.1080/10615800903094273>
- Davis, C.G. (2008) Redefining goals and redefining self: A closer look at posttraumatic growth following loss. In M. S. Stroebe, R. O. Hansson, H. Schut, W. Stroebe (Eds.), *Handbook of bereavement research and practice: Advances in theory and intervention*. American Psychological Association, 309–325. <https://doi.org/10.1037/14498-015>
- Dubuy, Y., Sébille, V., Bourdon, M., Hardouin, J.-B., Blanchin, M. (2022) Posttraumatic growth inventory: challenges with its validation among French cancer patients. *BMC Medical Research Methodology*, 22 (246), 1-18. <https://doi.org/10.1186/s12874-022-01722-6>
- Emergency appeal: Ukraine (2024). January 2024. World Health Organization. URL: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/emergencies/2024-appeals/2024-who-ukraine-emergency-appeal_en.pdf?sfvrsn=8d480d88_2&download=true
- Frankl, V.E. (1962) *Man's search for meaning: An introduction to logotherapy*. Simon & Schuster. URL: [https://img1.wsimg.com/blobby/go/2ad2e274-a4f3-4a49-a754-b2cc3670307b/downloads/Man_s%20Search%20For%20Meaning%20\(%20PDFDrive.com%20\).pdf?ver=1614706661817](https://img1.wsimg.com/blobby/go/2ad2e274-a4f3-4a49-a754-b2cc3670307b/downloads/Man_s%20Search%20For%20Meaning%20(%20PDFDrive.com%20).pdf?ver=1614706661817)
- Gillies, J., Neimeyer, R. A. (2006). Loss, grief, and the search for life significance: Toward a model of meaning reconstruction in bereavement. *Journal of Constructivist Psychology*, 19, 31-65. 10.1080/10720530500311182
- Gloyd, E.L., Leal, W.E. (2018) "About Face"
- Armour M. Meaning-making in the aftermath of homicide. *Death Studies*. 2003. № 27. P. 519–540. <https://doi.org/10.1080/07481180302884>
- Campbell J. D., Trapnell P. D., Heine S. J., Katz I. M., Lavallee L. F., Lehman D. R. Self-concept clarity: Measurement, personality correlates, and cultural boundaries. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1996. Vol. 70(1). P. 141–156. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.1.141>
- Cann A., Calhoun L. G., Tedeschi R. G., Taku K., Vishnevsky T., Triplett K. N., Danhauer S. C. Short form of post-traumatic growth description. *Anxiety Stress Coping*. 2010. № 23. P. 127–137. <https://doi.org/10.1080/10615800903094273>
- Davis C. G. Redefining goals and redefining self: A closer look at posttraumatic growth following loss. In M. S. Stroebe, R.O. Hansson, H. Schut, W. Stroebe (Eds.), *Handbook of bereavement research and practice: Advances in theory and intervention*. American Psychological Association, 2008. P. 309–325. <https://doi.org/10.1037/14498-015>
- Dubuy Y., Sébille V., Bourdon M., Hardouin J.-B., Blanchin M. Posttraumatic growth inventory: challenges with its validation among French cancer patients. *BMC Medical Research Methodology*. 2022. Vol. 22(246). P. 1–18. <https://doi.org/10.1186/s12874-022-01722-6>
- Emergency appeal: Ukraine. January 2024. World Health Organization, 2024. 12 p. URL: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/emergencies/2024-appeals/2024-who-ukraine-emergency-appeal_en.pdf?sfvrsn=8d480d88_2&download=true
- Frankl V. E. *Man's search for meaning: An introduction to logotherapy*. Simon & Schuster, 1962. 189 p. URL: [https://img1.wsimg.com/blobby/go/2ad2e274-a4f3-4a49-a754-b2cc3670307b/downloads/Man_s%20Search%20For%20Meaning%20\(%20PDFDrive.com%20\).pdf?ver=1614706661817](https://img1.wsimg.com/blobby/go/2ad2e274-a4f3-4a49-a754-b2cc3670307b/downloads/Man_s%20Search%20For%20Meaning%20(%20PDFDrive.com%20).pdf?ver=1614706661817)
- Gillies J., Neimeyer R. A. Loss, grief, and the search for life significance: Toward a model of meaning reconstruction in bereavement. *Journal of Constructivist Psychology*. 2006. № 19. P. 31–65. 10.1080/10720530500311182
- Gloyd E. L., Leal W. E. "About Face" for delinquent

- for delinquent youth: Military service as a turning point across the life course. *Journal of Developmental and Life Course Criminology*, 5, 461–479. <https://doi.org/10.1007/s40865-018-0096-7>
- Hanaba, S. (2022) The meaning of life as an existential value in the views of Viktor Frankl. *Actual problems of philosophy and sociology*, 35, 3-8. <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i35.1086>
- Hancock, G.R., Stapleton, L.M., Mueller, R.O. (2019) The reviewer's guide to quantitative methods in the social sciences. Second Edition. Routledge. Taylor & Francis. URL: <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/25490/1/6.pdf.pdf>
- Hayes, A.F. (2022) Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: a regression-based approach. N.Y., London: The Guilford Press. URL: <https://www.guilford.com/books/Introduction-to-Mediation-Moderation-and-Conditional-Process-Analysis/Andrew-Hayes/9781462549030>
- Health needs assessment of the adult population in Ukraine (2023). Survey report April 2023. World Health Organization. WHO/EURO:2023-6904-46670-70096. URL: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/372141/WHO-EURO-2023-6904-46670-70096-eng.pdf?sequence=1/>
- Hibberd, R. (2013) Meaning reconstruction in bereavement: Sense and significance. *Death Studies*, 37(7), 670–692. <https://doi.org/10.1080/07481187.2012.692453>
- Hibberd, R. (2015) Perceived Life Significance Scale (PLSS). In Neimeyer, R.A. (Ed.), *Techniques of grief therapy*, 75-82. <https://doi.org/10.4324/9780203152683>
- Hoyt, T., Wray, A. M., Rielage, J. K. (2014) Preliminary investigation of the roles of military background and posttraumatic stress symptoms in frequency and recidivism of intimate partner violence perpetration among court-referred men. *Journal of Interpersonal Violence*, 29(6), 1094–1110. <https://doi.org/10.1177/0886260513506058>
- Hu, F.-W., Lin, C.-H., Yueh, F.-R., Lo, Y.-T., Lin, C.-Y. (2022) Development and psychometric evaluation of the Physical Resilience youth: Military service as a turning point across the life course. *Journal of Developmental and Life Course Criminology*. 2018. № 5. P. 461–479. <https://doi.org/10.1007/s40865-018-0096-7>
- Ганаба С. О. Сенс життя як екзистенційна цінність у поглядах Віктора Франкла. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 35. С. 3–8. <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i35.1086>
- Hancock G. R., Stapleton L. M., Mueller R. O. The reviewer's guide to quantitative methods in the social sciences. Second Edition. Routledge. Taylor & Francis, 2019. 502 p. URL: <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/25490/1/6.pdf.pdf>
- Hayes A. F. Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: a regression-based approach. N. Y., London: The Guilford Press, 2022. 732 p. URL: <https://www.guilford.com/books/Introduction-to-Mediation-Moderation-and-Conditional-Process-Analysis/Andrew-Hayes/9781462549030>
- Health needs assessment of the adult population in Ukraine. Survey report April 2023. World Health Organization, 2023. WHO/EURO:2023-6904-46670-70096. 41 p. URL: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/372141/WHO-EURO-2023-6904-46670-70096-eng.pdf?sequence=1/>
- Hibberd R. Meaning reconstruction in bereavement: Sense and significance. *Death Studies*. 2013. № 37(7). P. 670–692. <https://doi.org/10.1080/07481187.2012.692453>
- Hibberd R. Perceived Life Significance Scale (PLSS). In R.A. Neimeyer (Ed.), *Techniques of grief therapy: Assessment and intervention*. Routledge/Taylor & Francis Group, 2016. P. 75–82. URL: https://m3ewb-research.media.uconn.edu/wp-content/uploads/sites/3234/2024/07/69_-_Perceived_Life_Significance_Scale_PLSS_P.75-1.pdf
- Hoyt T., Wray A. M., Rielage J. K. Preliminary investigation of the roles of military background and posttraumatic stress symptoms in frequency and recidivism of intimate partner violence perpetration among court-referred men. *Journal of*

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

- Instrument for Older Adults (PRIFOR). *BMC Geriatr*, 22, 229. <https://doi.org/10.1186/s12877-022-02918-7>
- Kaur, N., Porter, B., LeardMann, C.A., Tobin, L. E., Lemus, H., Luxton, D. D. (2017) Evaluation of a modified version of the Posttraumatic Growth Inventory-Short Form. *BMC Medical Research Methodology*, 17 (69), 1–9. <https://doi.org/10.1186/s12874-017-0344-2>
- Kline, R.B. (2016) Principles and Practice of Structural Equation Modeling (4th ed.). New York, NY: The Guilford Press. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/befc0f8521c770249d18726a917cf90.pdf>
- Kolesnichenko, L.A., Savchenko, O.V., Berezhenna, O.Yu. (2024). Osoblyvosti psykhodiahnostychnoho obstezhennia viiskovykh u riznykh psykho-emotsiinykh stanakh [Features of the psychodiagnostic examination of military persons in different psycho-emotional states]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Prospects and innovations of science*, 8(42), 775–790. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8\(42\)-775-790](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8(42)-775-790)
- Kolesnichenko, L., Berezhenna, O. (2023). Adaptatsiia na ukrainskii vybirtsi metodyky “Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR)” [Adaptation of the “Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR)” on the Ukrainian sample]. *Orhanizatsiina psykholohiia. Ekonomichna psykholohiia – Organizational psychology. Economic psychology*, 30(4), 34–46. <https://doi.org/10.31108/2.2023.4.30.4>
- Maguen, S., Vogt, D. S., King, L. A., King, D. W., Litz, B. T. (2006) Posttraumatic Growth Among Gulf War I Veterans: The Predictive Role of Deployment-Related Experiences and Background Characteristics. *Journal of Loss and Trauma*, 11(5), 373–388. <https://doi.org/10.1080/15325020600672004>
- Markowitz, F.E., Kintzle, S., Castro, C.A. (2023) Military-to-civilian transition strains and risky behavior among post-9/11 veterans. *Military Psychology*, 35(1), 38–49. <https://doi.org/10.1080/08995605.2022.2065177>
- Martela, F., Steger, M. F. (2016) The three meanings of meaning in life: Distinguishing coherence, *Interpersonal Violence*. 2014. Vol. 29(6). P. 1094–1110. <https://doi.org/10.1177/0886260513506058>
- Hu F.-W., Lin C.-H., Yueh F.-R., Lo Y.-T., Lin C.-Y. Development and psychometric evaluation of the Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR). *BMC Geriatr*. 2022. Vol. 22, № 229. <https://doi.org/10.1186/s12877-022-02918-7>
- Kaur N., Porter B., LeardMann C. A., Tobin L. E., Lemus H., Luxton D. D. Evaluation of a modified version of the Posttraumatic Growth Inventory-Short Form. *BMC Medical Research Methodology*. 2017. Vol. 17(69). P. 1–9. <https://doi.org/10.1186/s12874-017-0344-2>
- Kline R. B. Principles and Practice of Structural Equation Modeling (4th ed.). New York, NY: The Guilford Press, 2016. 554 p. URL: <https://dl.icdst.org/pdfs/files4/befc0f8521c770249d18726a917cf90.pdf>
- Колесніченко Л. А., Савченко О. В., Береженна О. Ю. Особливості психодіагностичного обстеження військових у різних психо-емоційних станах. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 8(42). С. 775–790. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8\(42\)-775-790](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8(42)-775-790)
- Колесніченко Л. А., Береженна О. Ю. Адаптація на українській вибірці методики “Physical Resilience Instrument for Older Adults (PRIFOR)”. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2023. Вип. 4. С. 34–45. <https://doi.org/10.31108/2.2023.4.30.4>
- Maguen S., Vogt D. S., King L. A., King D. W., Litz B. T. Posttraumatic Growth Among Gulf War I Veterans: The Predictive Role of Deployment-Related Experiences and Background Characteristics. *Journal of Loss and Trauma*. 2006. Vol. 11, № 5. P. 373–388. <https://doi.org/10.1080/15325020600672004>
- Markowitz F. E., Kintzle S., Castro C. A. Military-to-civilian transition strains and risky behavior among post-9/11 veterans. *Military Psychology*. 2023. Vol. 35, № 1. P. 38–49. <https://doi.org/10.1080/08995605.2022.2065177>
- Martela F., Steger M. F. The three meanings of meaning in life: Distinguishing coherence, purpose, and significance. *Journal of Positive Psychology*. 2016. №11(5). P. 531–545. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1137623>

- purpose, and significance. *Journal of Positive Psychology*, 11(5), 531-545. <https://doi.org/10.1080/17439760.2015.1137623>
- Martin, R. A., Puhlik-Doris, P., Larsen, G., Gray, J., Weir, K. (2003) Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire. *Journal of Research in Personality*, 37(1), 48-75. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00534-2](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00534-2)
- Martin, R. A. (2007) *The psychology of humor: An integrative approach*. Elsevier Academic Press. URL: <https://ia600703.us.archive.org/4/items/psychologyofhumo00martrich/psychologyofhumo00martrich.pdf>
- Mishra, P., Pandey, C.M., Singh, U., Gupta, A., Sahu, C., Keshri, A. (2019) Descriptive statistics and normality tests for statistical data. *Ann Card Anaesth*, 22(1), 67-72. doi: 10.4103/aca.
- Passmore, H.A, Krause, A.N (2023) The Beyond-Human Natural World: Providing Meaning and Making Meaning. *International Journal Environmental Research and Public Health*, 20(12), 6170. 10.3390/ijerph20126170
- Reker, G. T., Wong, P. T. P. (1988) Aging as an individual process: Toward a theory of personal meaning. In J. E. Birren, V. L. Bengtson (Eds.), *Emergent theories of aging*, 214-246. Springer Publishing Company. <https://www.researchgate.net/publication/266261451>
- Rose, B.M., Holmbeck, G.N., Coakley, R.M., Franks, E.A. (2004) Mediator and moderator effects in developmental and behavioral pediatric research. *Developmental and Behavioral Pediatrics*, 25 (1), 58-67. 10.1097/00004703-200402000-00013
- Ryan, R.M., Deci, E.L. (2001) On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52, 141-166. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.141>
- Savchenko, O. (2019) Psychosemantic tools of Self-assessing individual reflectivity. *East European Journal of Psycholinguistics*, 6(2), 98-106. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3637765>
- Savchenko, O., Korvat, L., Lavrynenko, D. (2024) Resourcefulness as an Important Indicator of Personal Well-Being. *Sustainable Development*. IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.112119>
- Martin R. A., Puhlik-Doris P., Larsen G., Gray J., Weir K. Individual differences in uses of humor and their relation to psychological well-being: Development of the Humor Styles Questionnaire. *Journal of Research in Personality*. 2003. Vol. 37(1). P. 48-75. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(02\)00534-2](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00534-2)
- Martin R. A. The psychology of humor: An integrative approach. Elsevier Academic Press, 2007. 472 p. URL: <https://ia600703.us.archive.org/4/items/psychologyofhumo00martrich/psychologyofhumo00martrich.pdf>
- Passmore H.A, Krause A.N. The Beyond-Human Natural World: Providing Meaning and Making Meaning. *International Journal Environmental Research and Public Health*. 2023. № 20(12). P. 6170. <https://doi.org/10.3390/ijerph20126170>
- Reker G. T., Wong P. T. P. Aging as an individual process: Toward a theory of personal meaning. In J. E. Birren & V. L. Bengtson (Eds.), *Emergent theories of aging*. Springer Publishing Company, 1988. P. 214-246. <https://www.researchgate.net/publication/266261451>
- Rose B. M., Holmbeck, G.N., Coakley, R. M., Franks, E. A. Mediator and moderator effects in developmental and behavioral pediatric research. *Developmental and Behavioral Pediatrics*. 2004. № 25 (1). P. 58-67. <https://doi.org/10.1097/00004703-200402000-00013>
- Ryan R. M., Deci E. L. On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*. 2001. № 52. P. 141-166. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.141>
- Savchenko O. Psychosemantic tools of Self-assessing individual reflectivity. *East European Journal of Psycholinguistics*. 2019. № 6(2). P. 98-106. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3637765>
- Savchenko O., Korvat L., Lavrynenko D. Resourcefulness as an Important Indicator of Personal Well-Being. *Sustainable Development*. Intech Open, 2024. <https://doi.org/10.5772/intechopen.112119>

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

- intechopen.112119
- Skvortsov, S., Zaiva, O. (2005) Metodyka doslidzhennia styliv humoru (HSQ) ta Shkala vykorystannia humoru yak resursu stresopodolannia (CHS): opys, adaptatsiia, zastosuvannia [Methods of researching humor styles (HSQ) and the scale of using humor as a resource for coping with stress (CHS): description, adaptation and application]. Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Pedagogika ta psikhohohiia - *Bulletin of Dnipropetrovsk University. Pedagogy and psychology*, 11, 91-95. https://www.researchgate.net/publication/322488865_Metodyka_doslidzenna_stiliv_gumoru_HSQ_ta_skala_vikoristanna_gumoru_ak_resursu_stresopodolanna_CHS_opis_adaptacia_ta_gastosuvanna
- Shrout, P. E., Bolger, N. (2002) Mediation in experimental and nonexperimental studies: New procedures and recommendations. *Psychological Methods*, 7(4), 422-445. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.7.4.422>
- Stănculescu, E. (2016) Structural equation modeling of the relation between self-esteem, optimism, presence of a sense of meaning in life, and subjective well-being. *Revista de Psihologie*, 62(3), 227-240. https://www.researchgate.net/publication/310979041_Structural_Equation_Modeling_of_the_Relation_between_Self-Esteem_Optimism_Presence_of_the_Meaning_in_Life_and_Subjective_Well-Being
- Tedeschi, R.G., Calhoun, L.G. (1996) The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the Positive Legacy of Trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9, 455-471. <https://doi.org/10.1002/jts.2490090305>
- Tsai, J., Rosenheck, R. A., Kaspro, W. J., McGuire, J. F. (2014) Homelessness in a national sample of incarcerated veterans in state and federal prisons. *Administration & Policy in Mental Health*, 41(3), 360-367. <https://doi.org/10.1007/s10488-013-0483-7>
- Van de Goor, J., Sools, A. M., Westerhof, G. J. (2020). The Emergence of Meaning From Meaningful Moments in Life. *Journal of Humanistic Psychology*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/0022167820967779>
- Скворцов С. Ю., Зайва О. О. Методика дослідження стилів гумору (HSQ) та Шкала використання гумору як ресурсу стресоподолання (CHS): опис, адаптація, застосування. *Вісник Дніпропетровського університету. Педагогіка та психологія*. 2005. № 11. С. 91–95. https://www.researchgate.net/publication/322488865_Metodyka_doslidzenna_stiliv_gumoru_HSQ_ta_skala_vikoristanna_gumoru_ak_resursu_stresopodolanna_CHS_opis_adaptacia_ta_gastosuvanna
- Shrout P. E., Bolger N. Mediation in experimental and nonexperimental studies: New procedures and recommendations. *Psychological Method*. 2002. № 7(4). P. 422–445. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.7.4.422>
- Stănculescu E. Structural equation modeling of the relation between self-esteem, optimism, presence of a sense of meaning in life, and subjective well-being. *Revista de Psihologie*. 2016. Vol. 62(3). P. 227–240. URL: https://www.researchgate.net/publication/310979041_Structural_Equation_Modeling_of_the_Relation_between_Self-Esteem_Optimism_Presence_of_the_Meaning_in_Life_and_Subjective_Well-Being
- Tedeschi R. G., Calhoun L. G. The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the Positive Legacy of Trauma. *Journal of Traumatic Stress*. 1996. № 9. P. 455–471. <https://doi.org/10.1002/jts.2490090305>
- Tsai J., Rosenheck R. A., Kaspro W. J., McGuire J. F. Homelessness in a national sample of incarcerated veterans in state and federal prisons. *Administration & Policy in Mental Health*. 2014. Vol. 41(3). P. 360–367. <https://doi.org/10.1007/s10488-013-0483-7>
- van de Goor J., Sools A. M., Westerhof G. J. The Emergence of Meaning from Meaningful Moments in Life. *Journal of Humanistic Psychology*. 2020. Vol. 0(0). <https://doi.org/10.1177/0022167820967779>
- Wang X., Zhang J., Wu S., Xiao W., Wang Z., Li F., Liu X., Miao D. Effects of meaning in

- Wang, X., Zhang, J., Wu, S., Xiao, W., Wang, Z., Li, F., Liu, X., Miao, D. (2021). Effects of meaning in life on subjective well-being: The mediating role of self-efficacy. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 49(4), 1–11. <https://doi.org/10.2224/sbp.9975>
- Wheeler, I. (2001) Parental bereavement: The crisis of meaning. *Death Studies*, 25, 51–66. <https://doi.org/10.1080/07481180126147>
- Wu, A. D., Zumbo, B. D. (2008) Understanding and Using Mediators and Moderators. *Social Indicators Research*, 87(3), 367–392. <https://doi.org/10.1007/s11205-007-9143-1>
- Zhang, Y., Li, M., Chieh, Y., Han, S. (2022). On a path to becoming more self-regulated: Reflective journals' impact on Chinese English as a foreign language students' self-regulated writing strategy use. *Frontiers Psychology*, 16(13). 1042031. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1042031>
- life on subjective well-being: The mediating role of self-efficacy. *Social Behavior and Personality: An International Journal*. 2021. Vol. 49(4). P. 1–11. <https://doi.org/10.2224/sbp.9975>
- Wheeler I. Parental bereavement: The crisis of meaning. *Death Studies*. 2001. № 25. P. 51–66. <https://doi.org/10.1080/07481180126147>
- Wu A. D., Zumbo B. D. Understanding and Using Mediators and Moderators. *Social Indicators Research*. 2008. № 87(3). P. 367–392. <https://doi.org/10.1007/s11205-007-9143-1>
- Zhang Y., Li, M., Chieh Y., Han S. On a path to becoming more self-regulated: Reflective journals' impact on Chinese English as a foreign language students' self-regulated writing strategy use. *Front Psychol*. 2022. Nov. Vol. 16(13). P. 1042031. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1042031>

Appendices / Додатки

Appendix A / Додаток А

Table A. 1. Results of the mediation effect analysis (MedMod package)

Таблиця А. 1. Результати аналізу ефекту медіації (пакет “MedMod”)

Dependent variable Залежна змінна	Mediator Медіатор	Predictor Предиктор	Effect Ефект	Evaluation Оцінка	SE	95% Cof. Int.		P	% Mediation
						Lower	Upper		
Affiliative humor Афіліативний стиль гумору	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	-.170	.079	-.326	-.014	.032	19.6
			Direct Прямий	.699	.109	.484	.913	<.001	80.4
			Total Загальний	.529	.081	.369	.688	<.001	100.0
Aggressive humor Агресивний стиль гумору	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	-.256	.114	-.479	-.033	.025	87.7
			Direct Прямий	.036	.156	-.269	.341	.817	12.3
			Total Загальний	-.220	.116	-.448	.009	.059	100.0
Self-deprecating humor Самопринижуючий стиль гумору	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	.055	.095	-.131	.240	.563	19.9
			Direct Прямий	.220	.135	-.045	.485	.103	80.1
			Total Загальний	.275	.097	.085	.465	.005	100.0
Resilience Резильєнтність	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	.143	.085	-.024	.309	.093	32.2
			Direct Прямий	.300	.120	.065	.535	.012	67.8
			Total Загальний	.443	.089	.268	.617	<.001	100.0

Life Significance in Maintaining Military Personnel's Resilience: Making a Mediation Model

Positive thinking Позитивне мислення	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	.078	.042	-.005	.161	.064	36.1
			Direct Прямий	.138	.059	.022	.255	.020	63.9
			Total Загальний	.216	.044	.130	.303	<.001	100.0
Belief and Hope mindset Мислення, орієнтоване на віру та надію	Clarity of self-awareness Ясність самоусвідомлення	Life significance Цінність життя	Indirect Непрямий	.064	.038	-.010	.138	.088	35.0
			Direct Прямий	.119	.053	.015	.223	.025	65.0
			Total Загальний	.183	.039	.106	.260	<.001	100.0